

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Wydział Neofilologii
Instytut Orientalistyki
Zakład Sinologii
Numer albumu: 436936

Agata Klabińska

**Chińska terminologia tenisa stołowego i jej znaczenie
dla rozwoju dyscypliny w Polsce**

**Chinese table tennis terminology and its importance for
the development of the sport in Poland**

Praca licencjacka
napisana pod kierunkiem
dr. Kamila Burkiewicza

Poznań 2020

Poznań, dnia 29.06.2020 r.
(data)

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisana Agata Kłabińska studentka Wydziału Neofilologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oświadczam, że przedkładaną pracę dyplomową pt: „Chińska terminologia tenisa stołowego i jej znaczenie dla rozwoju dyscypliny w Polsce” napisałam samodzielnie. Oznacza to, że przy pisaniu pracy, poza niezbędnymi konsultacjami, nie korzystałam z pomocy innych osób, a w szczególności nie zlecałam opracowania rozprawy lub jej części innym osobom, ani nie odpisywałam tej rozprawy lub jej części od innych osób.

Oświadczam również, że egzemplarz pracy dyplomowej w wersji drukowanej jest całkowicie zgodny z egzemplarzem pracy dyplomowej w wersji elektronicznej.

Jednocześnie przyjmuję do wiadomości, że przypisanie sobie, w pracy dyplomowej, autorstwa istotnego fragmentu lub innych elementów cudzego utworu lub ustalenia naukowego stanowi podstawę stwierdzenia nieważności postępowania w sprawie nadania tytułu zawodowego.

[TAK]* - wyrażam zgodę na udostępnianie mojej pracy w czytelni Archiwum UAM

[TAK]* - wyrażam zgodę na udostępnianie mojej pracy w zakresie koniecznym do ochrony mojego prawa do autorstwa lub praw osób trzecich

* Należy wpisać TAK w przypadku wyrażenia zgody na udostępnianie pracy w czytelni Archiwum UAM, NIE w przypadku braku zgody. Niewypełnienie pola oznacza brak zgody na udostępnianie pracy.

.....
(czytelny podpis studenta)

Spis treści

Wstęp.....	7
Rozdział 1: Historia tenisa stołowego	9
1.1. Geneza tenisa stołowego i jego rozwój na świecie.....	9
1.2. Tenis stołowy w Polsce	14
1.3. Tenis stołowy w Chinach	16
1.4. Co odróżnia chiński tenis stołowy od polskiego?	18
Rozdział 2: Znaczenie Chin w rozwoju tenisa stołowego.....	21
2.1. Chińscy zawodnicy na świecie	21
2.2. Znaczenie chińskiej terminologii i jej obecność w tenisie stołowym w Polsce.....	22
2.3. Informacje o słowniku	25
Rozdział 3: Polsko-chiński słownik terminologii tenisa stołowego.....	27
3.1. Indeks pojęć.....	27
3.2. Słownik.....	29
Podsumowanie.....	41
Bibliografia.....	43
Chińska terminologia tenisa stołowego i jej znaczenie dla rozwoju dyscypliny w Polsce (streszczenie)	47
Chinese table tennis terminology and its importance for the development of the sport in Poland (streszczenie w języku angielskim)	48
中文乒乓球术语及其对波兰体育运动的重要性 (streszczenie w języku chińskim).....	49

Wstęp

Autorka niniejszej pracy od ponad dziesięciu lat jest aktywną zawodniczką tenisa stołowego. Wieloletnie doświadczenie, udział w licznych turniejach, zgrupowaniach oraz wymianach międzynarodowych pozwoliły jej dobrze poznać tę dyscyplinę i dostrzec, jak mocno zadomowiła się w Chinach.

Nieliczące się w rywalizacji międzynarodowej na początku rozwoju tenisa stołowego Państwo Środka z biegiem lat osiągnęło niekwestionowaną dominację, stało się fenomenem niedoścignionym dla innych krajów, zarówno pod względem poziomu sportowego, jak i ilości badań oraz rozbudowanej terminologii. Mimo dużej liczby chińskich materiałów szkoleniowych, brak znajomości języka chińskiego wśród reprezentantów innych krajów oraz mała ilość dostępnych tłumaczeń powodują, że korzystanie z nich jest bardzo utrudnione. Ze względu na złożoną specyfikę stosowanych pojęć, współpraca z Chińczykami sprawia wiele problemów i prowadzi do nieporozumień.

Niniejsza praca ma na celu sprostanie powyższym wyzwaniom poprzez zawarte w niej tłumaczenia i objaśnienia najważniejszych chińskich terminów związanych z tenisem stołowym, a także przybliżenie czytelnikowi wybranych informacji związanych z tym sportem. Pierwszy rozdział otwiera jego geneza oraz historia rozwoju na świecie, w dalszej kolejności następuje szczegółowy opis kondycji dyscypliny w Polsce i Chinach. Osobny podrozdział został poświęcony także na porównanie tych dwóch krajów pod względem sposobu, poziomu oraz metod szkolenia i ich sukcesów. W drugiej części autorka opisuje znaczenie Chin dla rozwoju tenisa stołowego w innych krajach oraz przedstawia panujący w dyscyplinie trend migracji Chińczyków za granicę, a także jego skutki. Na koniec drugiego rozdziału przedstawiono znaczenie chińskiej terminologii, jej obecność w sporcie obecnie oraz prognozy rozwoju na przyszłość. Wyjaśniono także pozytywny wpływ, jaki może mieć używanie słownika – przede wszystkim na rozwój dyscypliny, podnoszenie poziomu sportowego oraz polepszenie kontaktu z Chińczykami. Po krótkiej prezentacji podstawowych informacji o słowniku, następuje część główna, poprzedzona indeksem ponad 150 pojęć związanych z tenisem stołowym. W słowniku terminy zostały przetłumaczone z języka chińskiego na polski oraz opatrzone krótkimi wyjaśnieniami.

Słownik, którego stworzenia podjęła się autorka ma charakter pionierski w Polsce, a liczba dostępnych materiałów na ten temat jest znikoma. Wszystkie nieopatrzone odsyłaczami

bibliograficznymi wypowiedzi trenerów zawarte w rozdziale drugim pochodzą z przeprowadzonych osobiście przez autorkę pracy w maju 2020 roku wywiadów.

Zawarte w pracy chińskie pojęcia zostały zapisane zgodnie z systemem transkrypcji standardowego języka chińskiego Hanyu Pinyin oraz w formie chińskich znaków uproszczonych, które obowiązują w Chińskiej Republice Ludowej. W rozdziale pierwszym i drugim chińskie odpowiedniki pojawiają się najczęściej po polskich wyrażeniach w nawiasie lub przypisie.

Rozdział 1: Historia tenisa stołowego

1.1. Geneza tenisa stołowego i jego rozwój na świecie

Mimo że tenis stołowy wymyślono stosunkowo niedawno, bo pod koniec XIX wieku, istnieje wiele różnych historii o tym, jak dokładnie wyglądały jego początki. Według jednej z nich, to brytyjscy marynarze stacjonujący u wybrzeży Indii nudząc się wymyślili zabawę w odbijanie drewnianymi raketkami gumowej piłki (Chen & Yu & Sun red. 2011: 2-3). Inna wersja traktuje o angielskich studentach, którzy nie mogąc grać w protoplastę tenisa ziemnego na wolnym powietrzu w czasie deszczu, zdecydowali się zorganizować partię w domu (Li & Wang 2015). Trzecia z popularnych opowieści uznaje tenisa stołowego za odkrycie Brytyjczyków z klasy wyższej. Zainspirowani przebiegiem zawodów Wimbledonu w jeden z upalnych dni postanowili przenieść rozgrywkę do zamkniętych pomieszczeń. Na środku stołu ustawili rząd książek mający imitować siatkę, a piłkę z korka od szampana odbijali pudełkami na cygara. Już w tym początkowym okresie pojawiła się popularna nazwa nowej dyscypliny, powstała od charakterystycznego dźwięku „ping pong” wydawanego przez piłkę przy odbiciu od stołu i była stosowana zamiennie z określeniem „tenis stołowy” (Feng 2010: 1-3).

Wraz ze zwiększającą się liczbą entuzjastów gry, zaczęto także produkować i ulepszać sprzęt umożliwiający jej uprawianie. Jedną z najważniejszych innowacji miała miejsce na przełomie XIX i XX wieku, kiedy to Anglik James Gibb podczas podróży do Stanów Zjednoczonych przypadkowo odkrył technologię produkcji celulozowych piłeczek. Były one puste w środku i dzięki temu mocniej odbijały się od powierzchni stołu. Nowy rodzaj piłeczek stopniowo rozpowszechnił się najpierw w Anglii, a później na całym świecie (Wise 2020). Kolejnym krokiem w postępie technologicznym było wykorzystanie gumowej okładziny, która przyklejona do deski jeszcze lepiej odbijała piłeczkę (Feng 2010: 1-3).

Wraz z upływem kolejnych lat, tenis stołowy stawał się coraz bardziej popularny. To sprawiło, że już na początku XX wieku w Londynie odbył się pierwszy turniej tenisa stołowego, w którym wzięło udział ponad 300 osób. Rosnące zainteresowanie doprowadziło do utworzenia w 1926 roku Międzynarodowej Federacji Tenisa Stołowego¹ i podjęcia decyzji o zorganizowaniu jeszcze w grudniu tego samego roku pierwszych oficjalnych mistrzostw

¹ International Table Tennis Federation (ITTF)

świata. To przełomowe wydarzenie sprawiło, że rozwój tenisa stołowego na całym świecie nabral znaczącego tempa i zaczął się dynamicznie rozprzestrzeniać (Feng 2010: 1-3).

Następne lata można podzielić na kilka okresów, biorąc pod uwagę kolejne kraje, których reprezentanci dominowali w rozgrywkach (Feng 2010:1-3). Pierwszy okres to lata 1926-1951. Jego zasadniczą cechą jest rozwój tenisa stołowego najpierw w Anglii, a później w całej Europie. W ciągu 25 lat zorganizowano osiemnaście turniejów, z czego tylko jeden nie odbył się na Starym Kontynencie². Mimo że rozgrywki miały charakter otwarty³, to i tak ponad 90% tytułów mistrzowskich zdobyli gracze z Europy. W tym okresie można wyróżnić dwa style gry: węgierski i czeski. W latach 1926-1938 najczęściej sukcesów odnosili zawodnicy Węgierscy⁴, którzy preferowali szybkie i mocne zagrania. Styl czeski był zupełnie inny, stosujący go gracze opierali się na technice podcięcia (cf. 削球, s. 37) lub kombinacji podcięcia i ataku (cf. 攻削结合, s.33). Taki model gry miał na celu zmuszenie przeciwnika do popełnienia błędu i uniknięcia własnych⁵. Nowe techniki gry i chęć ich ulepszania doprowadziły w 1934 roku do powstania pierwszych wytwórni profesjonalnego sprzętu do tenisa stołowego, szwedzkiej „Stiga”, niemieckiej „Hanno”, a później w 1950 roku znanej nawet dzisiaj japońskiej firmy „Butterfly” (Kulczycki 1998: 20-22).

Następny etap to lata 1952-1959, który został zdominowany przez Japończyków. Mimo że kraj ten już w 1928 roku przystąpił do Międzynarodowej Federacji Tenisa Stołowego, to dopiero w 1952 roku po raz pierwszy uczestniczył w mistrzostwach świata. Styl gry zawodników z Japonii w tamtym czasie opierał się na ataku piłki z całego stołu przy użyciu chwytu „piórkowego”⁶. W połączeniu z bardzo szybką pracą nóg, dał on Japończykom przewagę z grającymi głównie podcięciem Europejczykami. Odtąd najczęściej stosowano zagrania z górną rotacją (cf. 上旋, s. 36), które przynosiły więcej punktów niż wcześniejsze kombinacje z dolnymi rotacjami (cf. 下旋, s. 37). Przy wykorzystaniu tego sposobu Japończycy wygrywali z wieloma

² Turnieje odbyły się między innymi w Wielkiej Brytanii, Szwecji, Holandii, Niemczech, Czechosłowacji, Austrii i Francji. Jedynym krajem spoza Europy, który zorganizował w tamtym czasie zawody tenisa stołowego był Egipt (He ed. 2014: 1-2).

³ W tego typu zawodach mogą brać udział również zawodnicy spoza kraju organizującego dane rozgrywki, w tym także sportowcy z innych kontynentów.

⁴ Na pierwszych siedmiu mistrzostwach świata od 1926 do 1933 roku wszystkie najwyższe tytuły zdobyły zawodniczki z Węgier. Rekordzistką była Maria Mednyanszky, która zdobyła pierwsze pięć tytułów mistrzowskich z rzędu. Podobna sytuacja miała miejsce w kategorii męskiej, w której Węgrzy w latach 1926-1935 oddali najwyższy tytuł tylko raz. Najlepszy w tamtym czasie okazał się być Viktor Barna, który triumfował aż pięciokrotnie (Letts 2018).

⁵ Założenie „mniej własnych błędów, więcej błędów przeciwnika”. Model gry opierający się głównie na podcięciu w tenisie stołowym jest uważany za technikę „bezpieczną”, ponieważ przy tego rodzaju zagranii, z dolną rotacją, nie popełnia się tylu błędów co przy ataku, zazwyczaj z wykorzystaniem górnej rotacji.

⁶ Jest to styl trzymania rakiетки wymyślony i stosowany głównie przez Azjatów. Polega na obejmowaniu rakiетки kciukiem i palcem wskazującym z jednej strony i rozłożeniem pozostałych palców na powierzchni drugiej strony. Zaletami takiego uchwytu są: znaczny zakres ruchu nadgarstkiem, który umożliwia nadawanie piłce mocniejszej rotacji, łatwość grania bloku i pchnięcia bekhendowego. Zawodnik decydujący się na taki uchwyt musi bardzo szybko się przemieszczać, ponieważ zagranie ataku bekhendowego jest bardzo trudne i większość punktów zdobywa się atakiem forhendowym. Chociaż obecnie coraz mniej używa się tego typu uchwytu, to wielu chińskich zawodników, takich jak Guo Yuehua (郭跃华), Ma Lin (马琳), Liu Guoliang (刘国梁) czy Xu Xin (许昕), właśnie przy jego pomocy zdobywało wiele medali i tytułów zarówno na zawodach chińskich jak i międzynarodowych. Wymienieni zawodnicy są wielokrotnymi medalistami mistrzostw świata, a dwaj ostatni Igrzysk Olimpijskich (Pingpangwang 2020).

sławnymi europejskimi zawodnikami i zdobywali kolejne tytuły mistrzowskie. Przez to wcześniejsza ogólnoswiatowa tendencja naśladowania defensywnej techniki (cf. 防守型打法, s. 31) europejskiej traciła znaczenie na rzecz ofensywnego stylu gry (cf. 攻球技术, s. 33) Azjatów (He ed. 2014: 1-3).

W pierwszych 30 latach rozwoju tej dyscypliny zawodnicy z Chin praktycznie w ogóle nie liczyli się w walce o najwyższe tytuły, dopiero w 1959 roku Rong Guotuan (容国团, 1937-1968) zdobył pierwsze w historii mistrzostwo świata w tenisie stołowym dla swojego kraju (He ed. 2014: 1-3). To zapoczątkowało następną erę, która tym razem została zdominowana właśnie przez sportowców z Państwa Środka. W latach 1961-1969 preferowali oni styl gry opierający się głównie na szybkim ataku (cf. 快攻, s. 35) o niskim łuku i mocnej rotacji, uderzanym blisko stołu. Również na początku lat 60. Japończycy wymyślili zagranie nazywane topspinem (cf. 弧圈球, s. 33). W tamtym czasie uderzenia miały mocną rotację, ale za to łuk lotu piłki był jeszcze wysoki, a prędkość mała. Mimo że ruch nie został od razu tak dopracowany jak w czasach obecnych, jego odkrycie stało się kolejnym kluczowym momentem w ulepszaniu techniki gry (He ed. 2014: 1-3).

Wraz z wkroczeniem w lata 70. nastąpiła kolejna zmiana – odrodzenie tenisa stołowego w Europie. W latach 1971-1987 rozwój tenisa stołowego przyspieszył, do klejenia gumowych okładzin zaczęto stosować klej kauczukowy, który znacznie zwiększył szybkość gry, a zawodnicy ze Starego Kontynentu postanowili połączyć korzyści dwóch technik swoich azjatyckich przeciwników – chiński szybki atak oraz japońskie wykorzystanie topspina. Dzięki takiej kombinacji pod koniec lat 80. ukształtowała się wszechstronna technika ofensywna⁷, a gracze z całego świata zaczęli „ścigać się” o to, kto pierwszy wykona atak w danej akcji (He ed. 2014: 1-3). W 1985 roku wprowadzono zasadę obowiązku posiadania jednej strony rakiетки w czarnym, a drugiej w czerwonym kolorze⁸. Choć już wcześniej każdy zawodnik miał prawo przed meczem zobaczyć, jakich okładzin używa rywal, wykorzystanie jednakowych kolorów umożliwiało łatwe zmylenie przeciwnika zagrywaniem piłeczki raz jedną stroną raz drugą, najczęściej o zupełnie różnych właściwościach⁹. (Letts 2018).

Ważnym momentem dla tenisa stołowego był rok 1988, w którym dyscyplina po raz pierwszy pojawiła się na igrzyskach olimpijskich. Udział w tym wydarzeniu zdecydowanie podniósł prestiż sportu i pomógł w jego dalszym rozwoju, a rywalizacja na całym świecie stała się jeszcze bardziej zacięta. Dzięki ulepszaniu poszczególnych zagrań, między innymi dodaniu większej rotacji i szybkości piłce, Europejczycy poprawili kombinacje ataku szybkiego i topspina. To spowodowało, że poziom ich gry w porównaniu do lat poprzednich znacząco wzrósł. Nowa taktyka okazała się tak skuteczna, że zawodnicy na całym świecie zaczęli ją

⁷ Technika ta opiera się na ataku możliwie z każdej piłki i pozycji – zarówno z bekhendu jak i forhendu, blisko stołu, w półdystansie, z rotacji dolnej, górnej, z piłki wysokiej oraz niskiej. Sportowiec, który stosuje taki sposób prowadzenia gry jest zawodnikiem ofensywnym (cf. 攻击式选手, s.33) (He ed. 2014: 2-3).

⁸ „Powierzchnia uderzająca rakiетки musi być pokryta okładziną znajdującą się w aktualnym wykazie LARC ITTF. Niezależnie od tego czy okładziny pokrywają jedną czy obie strony rakiетки, jedna strona musi być czerwona, a druga czarna.” (Fidala 2014: 26).

⁹ W takiej sytuacji szczególną trudność sprawiał przeciwnik grający dwoma różnymi okładzinami, np. jedną okładziną „gładką” oraz drugą ze specjalnymi wypustkami tzw. „czopami”, które służyły do zakłócania gry.

stosować i udoskonalać. Choć w kategorii kobiet zdecydowanie dominowały Azjatki, szczególnie Chinki, to w kategorii męskiej pojawiła się zacięta rywalizacja pomiędzy Państwem Środka a Szwecją. Po wcześniejszej serii triumfów Japończyków w latach 1955-1959 wydawało się, że nikt nie jest w stanie zagrozić pozycji Chińczyków. Od 1971 roku, oprócz 1979 roku, kiedy tytuł mistrzowski w drużynowych mistrzostwach świata w tenisie stołowym zdobyli Węgrzy, tylko Szwedzi potrafili stawić sportowcom z Chin Ludowych w rozgrywkach drużynowych. W latach 1983-2000 zawodnicy z tych krajów spotykali się ze sobą w finałach drużynowych mistrzostw świata aż siedmiokrotnie – 3 razy tytuł zdobyli Szwedzi i 4 razy Chińczycy (Letts 2018). Z czasem Chińczycy udowodnili jednak bezdyskusyjną dominację w dyscyplinie, odnosząc znakomite zwycięstwa na mistrzostwach świata w 1995 i 1997 roku oraz na igrzyskach olimpijskich w 1996 roku. Na mistrzostwach świata w tenisie stołowym w 1995 roku Chiny zdobyły 17 medali, w tym 7 złotych (wszystkie możliwe tytuły mistrzowskie), 4 srebrne i 6 brązowych¹⁰. Dwa lata później na tej samej imprezie Chińczycy oddali tylko jeden tytuł mistrzowski Szwedom i zdobyli 16 medali, w tym 6 złotych, 3 srebrne i 7 brązowych¹¹. Również na igrzyskach olimpijskich w 1996 roku Chińczycy zdecydowanie zdominowali swoich przeciwników zdobywając wszystkie tytuły mistrzowskie oraz cztery inne medale – trzy srebrne i jeden brązowy (ITTF 2019).

Po serii znakomych wyników Chin na najważniejszych imprezach międzynarodowych, wejście w XXI wiek przyniosło dosyć znaczące zmiany zasad w tenisie stołowym. Międzynarodowa Federacja Tenisa Stołowego postanowiła przekształcić rozgrywki, aby sport ten był bardziej zrozumiały i atrakcyjny dla przeciętnego widza. Najpierw postanowiono spowolnić grę poprzez zwiększenie średnicy piłeczek do 40 milimetrów z wcześniejszych 38 milimetrów. Z drugiej strony, wciąż rozwijana technologia produkcji desek i okładzin praktycznie zniwelowała tę zmianę. Następnym krokiem było zmniejszenie liczby punktów potrzebnych do wygrania seta z 21 do 11 oraz zmienianie osoby serwującej co 2 punkty, a nie jak wcześniej co 5. Te zmiany sprawiły, że gra zmieniła się w faktycznie dynamiczniejszą, bardziej urozmaiconą i chętniej oglądaną przez widzów. Aby gra stała się bardziej jasna, a poziom wyrównany, w 2002 roku wprowadzono zakaz zasłaniania piłeczki przy serwisie¹². Wcześniej zawodnicy bardzo często próbowali ukryć rotację piłeczki zasłaniając ją ręką lub nawet całym ciałem. Te przepisy zmusiły zawodników na całym świecie do zmian w grze, szczególnie w sposobie serwowania, ale nawet to nie zmodyfikowało dominującej pozycji Chińczyków we wszystkich rozgrywkach międzynarodowych i zdecydowanie zdobywali oni najwięcej tytułów w kolejnych latach (He ed. 2014: 1-4).

¹⁰ Następnym krajem pod względem zdobytych tytułów była Korea Południowa zdobywając tylko trzy medale, dalej Szwecja z dwoma medalami oraz Chorwacja, Białoruś, Hongkong, Węgry, Francja po jednym medalu.

¹¹ Następną w klasyfikacji była Szwecja, która oprócz najwyższej lokaty w grze pojedynczej mężczyzn, zdobyła także srebro w grze podwójnej mężczyzn. Kolejne kraje: Francja, Korea Północna, Białoruś, Niemcy, Japonia, Korea Południowa, Hongkong i Chińskie Tajpej zdobyły tylko po jednym medalu.

¹² „Podstawowym wymogiem obecnych przepisów dotyczących serwisu jest upewnienie się przez serwującego, że odbierający widzi piłeczkę podczas całej akcji serwisowej oraz że sędzia liczący lub jego asystent nie mają wątpliwości względem prawidłowości serwisu. Sędzia liczący lub asystent powinni widzieć, że piłeczka nie jest zasłonięta przed odbierającym podczas całej akcji serwisowej jakkolwiek częścią ciała lub stroju serwującego albo jego partnera deblowego, oraz aby podający jak najszybciej odsunął wolną rękę z miejsca między piłeczką a siatką.” (Fidala 2014: rozdział 10.5).

Kolejne przepisy, do jakich musieli dostosować się zawodnicy, to zakaz stosowania wszystkich klejów zawierających „substancje lotne”, w tym także kleju kauczukowego, wprowadzony w 2007 roku przez Międzynarodową Federację Tenisa Stołowego (Letts 2018). Wielu zawodników zdążyło się przyzwyczaić do jego stosowania oraz specjalnych właściwości, jakie przynosił (między innymi dodatkowa szybkość, większa rotacja), do tego stopnia, że niektórzy sportowcy nawet przed samymi zawodami nakładali nową warstwę kleju pomiędzy okładziny a deskę. Decyzja federacji nie była bezpodstawną – klej kauczukowy i inne tego typu substancje nie tylko zanieczyszczały środowisko, ale szkodziły też zdrowiu zawodników, dlatego rakiety do tej pory są regularnie testowane w trakcie zawodów¹³ (Fidal 2014: 26-30).

Podobną zmianą była decyzja podjęta przez Międzynarodową Federację Tenisa Stołowego o zastąpieniu celuloidowych piłeczek plastikowymi w 2014 roku. Rezygnacja z celuloidu również wiązała się z kwestiami zdrowotnymi, w niektórych krajach jego produkcja już wcześniej została zakazana. Mistrzostwa świata w Paryżu oraz drużynowe mistrzostwa świata wiosną 2014 roku były ostatnimi zawodami tej rangi, na których zagrano piłeczkami celuloidowymi (PAP 2013). Średnica nowych piłeczek się nie zmieniła, ale tak jak w przypadku kleju, „zdrowszy” zamiennik okazał się znacznie droższy i posiadał inne właściwości. Trwałość nowych piłeczek, zwłaszcza w początkowym okresie ich stosowania, była bardzo mała, szybko się niszczyły i dosłownie pękały w powietrzu. Największy problem sprawiała zawodnikom twardsza powierzchnia z plastiku, uniemożliwiająca osiągnięcie takiej prędkości obrotu jak w przypadku piłeczki celuloidowej. Oprócz tego, nowe piłeczki odbijały się wyżej oraz dawały dodatkową przewagę zawodnikom grającym szybkim atakiem (cf. 快攻, s. 35) z małą rotacją. Przykładem gracza, który idealnie wykorzystał nowe właściwości jest Harimoto Tomokazu. Ten japoński zawodnik, stosując właśnie szybkie ataki ze stosunkowo małą rotacją jak najszybciej po odbiciu piłki od stołu, awansował do ćwierćfinału mistrzostw świata w 2017 roku mając zaledwie 14 lat. Nowym stylem gry zaskoczył i pokonał na swojej drodze wielu bardziej doświadczonych zawodników. Analogicznie, nowa piłka sprawiała wyraźne trudności szczególnie zawodnikom preferującym atak z dużą rotacją. Od momentu wprowadzenia nowych piłek zagranie mocnej rotacji stało się trudniejsze i wymagające większego wysiłku. Zmiany nie spodobały się też zawodnikom defensywnym, którzy nie tylko stracili ze swojego uderzenia dużo rotacji, ale także musieli zmierzyć się z szybciej nadlatującą piłką. Podobnie jak zawodnicy atakujący daleko od stołu, mają teraz dużo mniej czasu na reakcję, odpowiednie ustawienie się i nadanie piłce takiej rotacji jak wcześniej. Sportowcy nie mieli jednak wyboru – musieli dostosować swoją technikę i strategię do nowego stylu gry. Ci, którzy nie potrafili

¹³ „Okładzina może zostać przyklejona do deski tylko za pomocą papieru przylepnego lub kleju w płynie, nie zawierających substancji lotnych. Organizatorzy zawodów zobowiązani są do wyznaczenia odpowiednio wentylowanego miejsca do klejenia okładzin, a zawodnicy nie mogą ich kleić nigdzie indziej – klejenie nie może się odbywać w szatni, sali treningowej czy widowni. Kleje zawierające substancje lotne nie są zatwierdzone przez międzynarodową Federację, która poinformowała zawodników o zakazie ich stosowania. Osoby używające takich substancji, robią to na własną odpowiedzialność. Sprawdzanie rakietek odbywa się za pomocą urządzenia Mini RAE i daje pewność, że wszystkie rakiety używane przez zawodników nie zawierają substancji lotnych.” (Fidala 2014: 26-27).

tego zrobić, bardzo szybko zaczęli być wyprzedzani, coraz częściej przez młodszych zawodników (Hudetz 2017).

1.2. Tenis stołowy w Polsce

Polacy po raz pierwszy zetknęli się z tenisem stołowym na początku XX wieku. Osoby wracające z podróży do Anglii opowiadały o nowo poznanej rozrywce, najczęściej określanej mianem „tenisa pokojowego”. Nowa gra nie od razu znalazła wielu sympatyków. Dopiero w 1922 roku angielski trener piłki nożnej w Warszawie, nazwiskiem Klinton, postanowił stosować grę w tenisa stołowego jako urozmaicenie treningów piłkarskich. To właśnie w stolicy Polski w 1925 roku odbyło się oficjalne spotkanie dwóch drużyn piłkarskich, które rozegrały pomiędzy sobą pierwszy mecz tenisa stołowego. W Łodzi, inny trener piłki nożnej, Węgier Lajos Czajzler, sprowadził sprzęt do tenisa stołowego, co pomogło w utworzeniu kolejnych sekcji tej dyscypliny i wzrostu jej popularności. Szczególne zainteresowanie w tamtym czasie wzbudziła wśród młodzieży żydowskiej. Okazało się, że kluby żydowskie najchętniej zakładały sekcje tenisa stołowego, a kolejne miasta w których je organizowano, to między innymi Kraków, Lwów i Tarnów. W 1926 roku powstał pierwszy z okręgowych związków tenisa stołowego w Krakowie, a niedługo później także w innych miejscowościach. To doprowadziło do powstania Polskiego Związku Tenisa Stołowego w 1931 roku, a w rezultacie do stworzenia kolejnych związków w innych okręgach i wzrostu zainteresowania dyscypliną. Początkowo turnieje miały tylko charakter wewnątrzklubowy, dopiero w dalszej kolejności organizowano rozgrywki międzyklubowe i mistrzostwa miast. W 1928 roku zarządzono pierwsze regularne rozgrywki międzyklubowe drużyn należących do Łódzkiego Okręgowego Związku Tenisa Stołowego, w których dominującą pozycję zajmowali sportowcy żydowscy. Było to spowodowane w dużej mierze tym, że kluby, do których należeli ci zawodnicy poświęcały więcej pieniędzy na rozwój tenisa stołowego, dzięki czemu były lepiej zorganizowane, a zawodnicy mieli warunki do rozwijania techniki (Polski Związek Tenisa Stołowego b.d.)

Dodatkowo dyscyplina została rozpowszechniona za sprawą wizyty w Polsce Victora Barny, wielokrotnego medalisty mistrzostw świata w tenisie stołowym, który rozegrał w Łodzi kilkanaście meczów z miejscowymi zawodnikami. W końcu w 1932 roku zorganizowano pierwsze drużynowe mistrzostwa Polski mężczyzn, aż do 1949 roku nie odbyły się takie zawody w kategorii kobiecej. Dwa lata później zorganizowano indywidualne mistrzostwa Polski, których triumfator okazał się Alojzy Erlich. Taki sam tytuł w kategorii kobiecej w 1937 roku zdobyła Zofia Smętek. Do współczesnego modelu zawodów jednak wiele jeszcze brakowało. Na początku turnieje nie były organizowane na salach gimnastycznych, a raczej korytarzach szkolnych, w świetlicach czy salach restauracyjnych. Brakowało sprzętu, a sytuacja finansowa związku była niekorzystna. W tamtym okresie nie można było liczyć

na dofinansowanie ze strony państwa, dlatego tenis stołowy nie rozwijał się tak szybko jak inne dyscypliny. Mimo przeciwności, od 1933 roku do wybuchu II wojny światowej, Polacy regularnie brali udział w mistrzostwach świata. Już rok 1936 i 1937 przyniósł Polakom pierwsze medale w tej dyscyplinie. Najpierw były to dwa brązowe krążki w Londynie, a później dwa srebrne zdobyte w Pradze w kategorii indywidualnej i drużynowej mężczyzn. Następnie w 1937 oraz 1939 roku Erlich¹⁴ „dołożył” kolejne dwa srebrne tytuły w kategorii indywidualnej i jeden brązowy w deblu. Niestety, kontynuację tych sukcesów przerwał wybuch II wojny światowej (Margraf 2012: 21-25).

Po wojnie polscy zawodnicy nie zdobywali już tak wysokich lokat. Kłopoty zarówno finansowe jak i polityczne spowodowały, że w latach 1951-1956 Polska w ogóle nie uczestniczyła w mistrzostwach świata. Brakowało nie tylko odpowiedniego szkolenia, ale też sprzętu, przez co polscy gracze szybko zaczęli odstawać poziomem sportowym od innych krajów. Dopiero zdobycie pierwszego medalu mistrzostw Europy rozgrywanych w 1970 roku w Moskwie miało przełamać „złą passę”. W Polsce zaczęły pojawiać się lepsze materiały szkoleniowe, co podniosło poziom trenerów, a później także zawodników. Instruktorzy postanowili częściej dawać szansę młodym zawodnikom w rozgrywkach międzynarodowych. Takie działania szybko przyniosły sukcesy, między innymi brązowy medal drużynowy młodziczek oraz taki sam krążek w grze mieszanej (para Szatko-Nowak oraz Kucharski). W latach 80. polscy trenerzy postanowili pójść dalej i wykorzystać młodych zawodników w rozgrywkach ligowych, co zaowocowało awansem do superligi¹⁵. Młodzi zawodnicy, wśród których wyróżniali się Andrzej Grubba i Leszek Kucharski, nie tylko gościli tam przez następne lata, ale nawet ich drużyna dwukrotnie wygrała całe rozgrywki. Zawodnicy ci w późniejszym czasie wielokrotnie zdobywali medale mistrzostw Europy i świata oraz byli jedną z najlepszych par deblowych na świecie w tamtym okresie. Sukcesy polskich zawodników sprawiły, że Polacy chętniej oglądali tę dyscyplinę oraz zaczęli się nią bardziej interesować. W 1984 roku Grubba został wybrany na najlepszego sportowca Polski plebiscytu czytelników *Przeglądu sportowego*. Do dzisiaj jest on uważany za najlepszego zawodnika w historii kraju i mówi się, że wyprowadził polski tenis stołowy „ze świetlicy na salony”. Po Grubbie i Kucharskim pojawiła się cała grupa utalentowanych zawodników, którzy najpierw zdobywali medale w kategoriach juniorskich, a później w latach 90. w kategoriach seniorskich. Najważniejsze z nich to drużynowy brąz oraz srebro w deblu na mistrzostwach Europy seniorów w Bratysławie w 1996 roku, a także srebrny medal w 1998 roku na Mistrzostwach Europy Seniorów w grze drużynowej (w składzie Lucjan Błaszczuk, Tomasz Krzeszewski, Michał Dziubański, Piotr Skierski, Marcin Kusiński, Jarosław Tomicki). Na początku XXI wieku to właśnie ci zawodnicy zdobywali kolejne medale mistrzostw Europy w różnych kategoriach. Następne sukcesy na arenie międzynarodowej odnosili Such, Kosowski, Górak, Czerniawski, Godlewski zdobywając między innymi dwukrotnie drużynowe mistrzostwo Europy.

¹⁴ Alojzy Erlich (1914-1992) był najlepszym polskim tenisistą stołowym II RP. W sumie na Mistrzostwach Świata zdobył siedem medali (cztery srebrne oraz trzy brązowe), a także w 1935 oraz 1937 roku występował w reprezentacji Europy (Margraf 2012: 25).

¹⁵ Najwyższa liga tenisa stołowego w kategorii mężczyzn, jej odpowiednikiem u kobiet jest ekstraklasa.

Dodatkowo Such w 1999 roku zdobył wicemistrzostwo Europy, a dwa lata później Górak mistrzostwo. Także w rozgrywkach kobiecych pojawiły się sukcesy, takie jak wicemistrzostwo Europy junierek w 2001 roku. Odkryciem nowego wieku okazała się Natalia Partyka, która na mistrzostwach Europy kadetek w 2004 roku zdobyła 3 złote medale i wygrała igrzyska paraolimpijskie w Sydney. 2004 rok to również otrzymanie polskiego obywatelstwa przez Chińczyka Wang Zengyi (王增羿), który w następnych latach z powodzeniem tworzył parę deblową z Błaszczykiem zdobywając srebrne medale w 2007 i 2009 roku. Do kobiecej reprezentacji dołączyła także chińska zawodniczka Li Qian (李倩), która niedługo później stała się liderką kobiecego zespołu. Te transfery zdecydowanie przyczyniły się do podniesienia poziomu sportowego polskich reprezentantów i ich dalszych sukcesów. Chociaż młodzi zawodnicy do dzisiaj zdobywają wiele medali w młodszych kategoriach, nadal jednak brakuje zarówno drużyn jak i pojedynczych zawodników, którzy mogliby rywalizować z czołowymi krajami nie tylko w Europie, ale na świecie w kategoriach seniorskich (Margraf 2012: 25-36).

1.3. Tenis stołowy w Chinach

Obecnie bez wahania można stwierdzić, że Chińczycy grają w tenisa stołowego najlepiej na świecie, ale nie zawsze tak było. Historia chińskiego tenisa stołowego, podobnie jak polskiego, zaczęła się na początku XX wieku, kiedy właściciel jednego ze sklepów papierniczych sprowadził 10 zestawów sprzętu do tenisa stołowego z Japonii. Przez pierwsze lata sport ten jednak bardzo powoli zyskiwał popularność. W dużym stopniu taki stan spowodowała sytuacja polityczna w kraju – do 1949 roku Chiny były pogrążone wojną domową¹⁶, która nie pozwoliła na rozwój sportu (Xinlang Tiyu 2019). Dopiero w 1952 roku utworzono chińską drużynę tenisa stołowego, a rok później po raz pierwszy wzięła ona udział w mistrzostwach świata, ale bez większych sukcesów. W tym samym roku chińscy zawodnicy wzięli udział w światowych igrzyskach uniwersytetów, gdzie zdobyli drugie miejsce w singlu mężczyzn, trzecie w singlu kobiet oraz brązowy medal w deblu mężczyzn. W 1955 roku Chińczycy zagrali na międzynarodowych igrzyskach przyjaźni młodzieży zorganizowanych w Warszawie, gdzie pokonując między innymi znakomitych Japończyków wywalczyli kolejne medale (Zhongguo Pingpangqiu Xiehui 2019).

Od momentu kiedy Rong Guotuan (容国团) w 1959 roku po raz pierwszy w historii zdobył mistrzostwo świata w rozgrywkach indywidualnych dla Chin, rozwój tenisa stołowego w tym kraju znacząco przyspieszył, a zawodnik zyskał ogromne uznanie i popularność. Kolejne

¹⁶ Wojna domowa w Chinach trwała od 1927 do 1949 roku. Brali w niej udział chińscy nacjonaliści z Guomindangu (中国国民党) i komuniści, którzy zwyciężając proklamowali Chińską Republikę Ludową (中华人民共和国) (Lew & Pak-wah Leung 2013: 6-12).

wielkie wydarzenie miało miejsce w 1961 roku, kiedy w Pekinie odbyły się 26. Mistrzostwa Świata w Tenisie Stołowym (第二十六届世界乒乓球锦标赛 *Dì èrshíliù jiè shìjiè pīngpāngqiú jǐnbǐāosài*) – pierwsze tego typu międzynarodowe wydarzenie w Chinach. Zawody okazały się wielkim sukcesem dla Chińczyków, którzy w świetnym stylu wykorzystali swoje możliwości zdobywając trzy tytuły mistrzowskie: w grze pojedynczej kobiet i mężczyzn, a także po raz pierwszy w jednej z najtrudniejszych konkurencji, czyli grze drużynowej mężczyzn. W sumie na tych zawodach Chiny zdobyły najwięcej medali, bo aż 16. W klasyfikacji ogólnej kolejne miejsca przypadły Japonii z sześcioma medalami oraz Rumunii z dwoma i Węgrom z trzema. W następnych latach głównym rywalem Chin w walce o medale była Japonia, której zawodnicy zwyciężali także w 1967 i 1969 roku pod nieobecność na zawodach sportowców chińskich, spowodowaną wybuchem rewolucji kulturalnej¹⁷. Po powrocie na mistrzostwa, Chińczycy kolejny raz wygrali rozgrywki drużynowe w kategorii mężczyzn, ale tego samego sukcesu nie udało się osiągnąć kobietom. To także na tym turnieju po raz pierwszy Chińczycy (Lin Huiqing 林慧卿 oraz Zhang Xielin 张燮林) zdobyli złoty medal w grze mieszanej (Zhongguo Pingpangqiu Xiehui 2019).

Przy okazji wspomnianego turnieju, chińska delegacja zaprosiła amerykańską do odwiedzenia jej kraju, co zapoczątkowało „pingpongową dyplomację” (乒乓外交 *pīngpāng wàijiāo*) między krajami. Gracze z USA byli pierwszymi Amerykanami, którzy złożyli oficjalną wizytę w komunistycznych Chinach od 1949 roku. To wydarzenie zostało wykorzystane przez obydwa kraje nie tylko do celów sportowych, ale także odbudowy kontaktów dyplomatycznych i poprawy stosunków politycznych (Shi 2011).

W kolejnych latach Chińczycy tak znacząco podnieśli swój poziom sportowy, że zaczęli odstawać od reszty świata i dominować w każdej kategorii. Od 1971 roku do ostatnich mistrzostw świata Chińczycy w rozgrywkach kobiet oddali tylko dwa tytuły mistrzowskie w rozgrywkach indywidualnych, trzy w grze podwójnej oraz cztery w drużynowej. Trochę bardziej zacięta walka była u mężczyzn, którzy w kategorii drużynowej od 1971 roku przegrali sześć tytułów mistrzowskich, aż dziewięć w grze deblowej, tyle samo indywidualnie oraz pięć w grze mieszanej. Żaden inny kraj w historii nie zdominował tenisa stołowego tak bardzo. Nie tylko wszystkie obecne tytuły mistrzowskie należą do Chińczyków, ale w wielu kategoriach są niepokonani od lat. Chinki zdobyły wszystkie tytuły mistrzowskie indywidualnie ostatnich 13 mistrzostw, ostatnie 16 w grze podwójnej i ostatnie 4 w grze drużynowej. U mężczyzn natomiast Chińczycy uzyskali 8 ostatnich tytułów indywidualnych, 3 w deblu i 9 drużynowo. Jeszcze bardziej imponująco przedstawiają się sukcesy olimpijskie. W kategoriach drużynowych, grze podwójnej mężczyzn oraz grze pojedynczej kobiet Chińczycy w całej historii nie oddali ani jednego tytułu mistrzowskiego. W grze podwójnej kobiet tylko raz ulegli Korei Południowej w pierwszych igrzyskach olimpijskich, na których pojawił się tenis stołowy (1988 rok), a w grze pojedynczej mężczyzn nie zdobyli tytułu trzy

¹⁷ Wielka Proletariacka Rewolucja Kulturalna (无产阶级文化大革命) była ruchem polityczno-społecznym zainicjowanym w 1966 roku przez Mao Zedonga (毛泽东), aby odsunąć politycznych rywali od władzy i wprowadzić własną koncepcję (Yu 2015).

razy (w 1998, 1992 i 2004 roku). Według stanu z 2019 roku 116 chińczyków zdobyło tytuły mistrzów świata, zdobywając w sumie 240 złotych medali, w tym 28 złotych medali igrzysk olimpijskich – 6 drużynowych oraz 22 indywidualnie (Zhongguo Pingpangqiu Xiehui 2019).

1.4. Co odróżnia chiński tenis stołowy od polskiego?

Aby odpowiedzieć na postawione w tytule pytanie warto na początku odnieść się do chińskiej tradycji. Tenis stołowy od dawna jest nauczany w duchu kolektywizmu, pełniącego ważną rolę w funkcjonowaniu chińskiego społeczeństwa i promowanego w oficjalnym dyskursie. Jego obecność w sporcie nie ogranicza się do turniejów i rozgrywek drużynowych, obejmuje także same treningi. Sportowcom towarzyszy poczucie obowiązku ochrony honoru zbiorowego i honoru ojczyzny. Wielu chińskich trenerów uważa, że nie ma dobrego zespołu bez ducha kolektywizmu. Zawodnicy wychowywani są w przekonaniu, że powinni odsunąć na bok swoje egoistyczne myśli i poświęcać się dla dobra ogółu. Mimo że tenis stołowy jest w zasadzie dyscypliną indywidualną, to większość konkurencji (rozgrywki drużynowe, ligowe, deblowe, gry mieszane) wymaga współpracy z innymi zawodnikami. Na treningach niezbędne jest przekonanie, że trenuje się nie tylko dla siebie, ale także dla swoich sparingpartnerów. To sprawia, że jakość treningów i zaangażowania zawodników jest znacznie większa. Dodatkowo kadra narodowa Chin trenuje ze sobą przez cały rok, jest to jeden z powodów, dlaczego w ciągu ostatnich lat chińskie drużyny dominują w rozgrywkach międzynarodowych. Dla porównania, w Polsce zawodnicy są postrzegani bardziej jako indywidualność, każdy trenuje we własnym klubie, a kadra spotyka się na wspólnych treningach tylko kilka razy w roku podczas zgrupowań. To nie wystarcza do odpowiedniego zgrania się podczas treningów, a później zawodów drużynowych (Renminwang 2019).

Duże znaczenie ma też popularność tego sportu w kraju. Tenis stołowy w Chinach uprawia około 10 milionów zawodników, dodatkowo 300 milionów ludzi gra okazjonalnie. W Chinach tenis stołowy nazywany jest „sportem narodowym” (国球 *guóqiú*), a sami reprezentanci najwyższych władz często wyrażają uznanie dla sukcesów tenisistów stołowych oraz ich poświęcenia włożonego w przygotowania. To z pewnością potęguje motywację zawodników. Jest to dyscyplina dosyć tania i nie potrzeba do jej uprawiania dużo miejsca. Sport ten obecny jest w wielu sferach życia, takich jak edukacja, polityka, media, a stoły można znaleźć w wielu ogólnodostępnych miejscach, między innymi w parkach, świetlicach czy nawet restauracjach, dlatego chętnych do jego uprawiania nie brakuje. Takiej tradycji i wsparcia dla tenisa stołowego nie ma w żadnym kraju w Europie (Zhang 2016). W Polsce jest to sport uważany za mało atrakcyjny, a młodzież chętniej trenuje inne dyscypliny, takie jak piłka nożna, siatkówka czy pływanie¹⁸.

¹⁸ Według GUS, tenis stołowy uprawia tylko 2,4% osób ćwiczących w klubach sportowych. Najpopularniejsza jest zdecydowanie piłka nożna 39,4%, dalej siatkówka 6,5% oraz pływanie 4,3% (GUS 2019).

Chiny prowadzą także bardzo intensywny program szkoleniowy, w którym dzieci trenują już od najmłodszych lat – nawet czterolatki. Od początku do treningu podchodzi się bardzo profesjonalnie. Na etapie wstępnym dokonuje się selekcji zawodników, wybiera się tych, którzy według specjalistów mają szanse w przyszłości osiągać znakomite sukcesy. Ci najlepsi trenują nawet po 7 godzin dziennie, mają specjalnie wybranych dla siebie sparingpartnerów oraz wielu trenerów do dyspozycji, podczas gdy w Polsce często jeden trener musi prowadzić grupę kilkunastu zawodników. Duża różnica jest widoczna także w materiałach szkoleniowych, których w Chinach jest nie tylko znacznie więcej niż w Polsce czy innych krajach Europy, ale przede wszystkim są one na wysokim poziomie (Renminwang 2019). Jak twierdzi Jerzy Grycan:

„W Chinach żaden sukces nie jest marnowany z punktu widzenia naukowego. Po zawodach wszędzie trwa proces podsumowania – badania, analizowania i wyciągania wniosków, dla stałego udoskonalenia systemu szkolenia (zarządzania, treningu, zawodów, odnowy na różnych szczeblach). Tak jak na przykład profesorowie Wu Xiuwen czy Tao Zhixiang z całą ekipą doktorantów z Pekinńskiego Instytutu Sportu rozpracowują skuteczność programów kadry Chin, tak samo robią inni na niższych szczeblach. Efekty podsumowań sukcesów możesz znaleźć na każdej sali kadry narodowej, prowincjonalnej czy w każdej szkole wolnego czasu¹⁹. Możesz też o tym przeczytać w miesięczniku *Pingpang Shijie* (乒乓世界).” (Grycan 2008).

Dodatkowo niezwykle szanuje się wiedzę. Każdy zawodnik zna biografie najslawniejszych zawodników ze wcześniejszych lat, także tych Europejskich. Oprócz tego Chińczycy mają swoich reprezentantów w większości innych znaczących krajów, dzięki czemu niejako „kontrolują” sytuację na Zachodzie (Grycan 2008).

To wszystko prowadzi do wniosków, że Chiny przewyższają Polskę oraz wiele innych krajów na świecie w wielu aspektach. U źródeł sukcesów Państwa Środka leży cały proces szkolenia, nie tylko na szczeblach najwyższych, ale też wszystkich pozostałych. Obecnie Chiny wyszkoliły ponad stu mistrzów świata w tenisie stołowym, podczas gdy Polska żadnego. Ta druzgocąca różnica pokazuje, że wyprzedzają nasz kraj także pod względem wiedzy szkoleniowej. Ponad 90% badań naukowych na temat tenisa stołowego jest prowadzonych w Chinach, a w Polsce brakuje nawet mniej zaawansowanych materiałów szkoleniowych (Grycan 2009).

¹⁹ Szkolenie tenisa stołowego w Chinach dzieli się na trzy poziomy: zaawansowany, średniozaawansowany i najniższy, którego wyrazem jest tak zwana „szkoła wolnego czasu”. Są to zajęcia prowadzone dla dzieci chcących grać bardziej dla rozrywki niż spektakularnych osiągnięć sportowych.

Rozdział 2: Znaczenie Chin w rozwoju tenisa stołowego

2.1. Chińscy zawodnicy na świecie

Duża ilość dobrze wyszkolonych chińskich zawodników wywołała w świecie tenisa stołowego nowy trend – migrację sportowców uprawiających tę dyscyplinę z Państwa Środka do innych krajów. Wielu tenisistów stołowych, którym nie udało się dostać do reprezentacji Chin, z powodzeniem odnosi sukcesy w innych państwach. Podobne zjawisko jeszcze trzydzieści lat temu było raczej rzadkością, a obecnie systematycznie przybiera na sile, szczególnie od 2012 roku, kiedy wprowadzono przepisy o ograniczeniu liczby zawodników z poszczególnych krajów uczestniczących w turniejach międzynarodowych. Aby przedstawić jego skalę, można przywołać sytuację z ostatnich igrzyskach olimpijskich, zorganizowanych 6-17 sierpnia 2016 roku, gdzie wśród 56 uczestniczących krajów, 21 z nich, nie licząc Chin, miało w swoim składzie reprezentanta z chińskimi korzeniami, a na 172 zawodników biorących udział w tej imprezie 44 urodziło się w Chinach. Dzieje się tak dlatego, że mimo ogromnej liczby zawodników uprawiających tenisa stołowego w Państwie Środka, tylko 50 kobiet i 50 mężczyzn może dostać się „na szczyt” reprezentacji kraju. Z powodu wspomnianych ograniczeń, jeszcze mniejsza liczba sportowców faktycznie uczestniczy w zawodach, w których jedna drużyna liczy tylko kilka osób. To prowadzi do niezwykle zaciętej rywalizacji w kraju, a chińscy tenisiści są bardzo zmobilizowani. Walcząc o zaszczyt gry w imieniu kraju na arenie międzynarodowej, wzajemnie stymulują się do podnoszenia poziomu gry oraz trenują z pełnym zaangażowaniem, rzadko spotykanym gdzie indziej na świecie (Keh & Quealy 2016).

Wielu Chińczyków, których nie wybrano do krajowej drużyny, jest jeszcze bardzo młodych i tak jak większość sportowców marzy o wystąpieniu na igrzyskach olimpijskich. Często jest to możliwe tylko w reprezentacji innego państwa. Sytuację tę trudno poddać jednoznacznej ocenie – z jednej strony można zrozumieć motywację zawodników decydujących się na zmianę obywatelstwa, z drugiej, odbierają szanse lokalnym sportowcom. Większość trenerów i zawodników na całym świecie zgodnie przyznaje, że Chiny znacząco wyprzedzają resztę krajów pod względem umiejętności i szkolenia. Dzięki takim transferom, drużyny dostrzegają szansę na szybkie wzmocnienie, awans i większą ilość wygranych w krótkim okresie. Dodatkowym pozytywnym aspektem ich obecności jest motywujący wpływ na pozostałych zawodników, którzy obserwując zagranicznych kolegów przyznają, że trenują z większym

zaangażowaniem i motywacją. Niezaprzeczalnym wydaje się fakt, że konkurenci na wysokim poziomie sprawiają, że rozwój całej grupy treningowej znacząco przyspiesza i poprawia się. Z drugiej strony – zdaniem niektórych graczy sprowadzanie sportowców zza granicy w pewnych sytuacjach niszczy ducha rywalizacji, ponieważ sportowcy z Azji tak bardzo odstają poziomem sportowym od Europy, że zawodnikom trudno podjąć jakąkolwiek rywalizację. Szczególnie jeśli nowi koledzy na stałe trenują w innym kraju i przyjeżdżają tylko na konkretne mecze. Pojawia się również pewne ryzyko – kluby dysponujące większymi zasobami finansowymi mogą szybko awansować na szczyt rozgrywek. Przeciwnicy sprowadzania zagranicznych sportowców uważają, że przyjeżdżającym zawodnikom zależy tylko na rozwoju własnej kariery sportowej i udziale w ważnych imprezach sportowych, a z nowo reprezentowanym krajem mają niewiele wspólnego (Keh & Quealy 2016).

Aby ograniczyć szybkie awanse tylko dzięki kontraktowaniu Chińczyków i jego negatywne skutki, wprowadzono kilka nowych przepisów. Obecnie w każdej drużynie ekstraklasy i superligi tenisa stołowego musi wystąpić co najmniej jeden zawodnik posiadający polskie obywatelstwo lub Kartę Polaka. W takim zespole może wystąpić maksymalnie dwóch graczy z innego kraju posiadającego członkostwo Europejskiej Unii Tenisa Stołowego (ETTU) oraz jeden zawodnik spoza. W drużynie pierwszej ligi lub niższych klas rozgrywkowych u kobiet i mężczyzn w każdym meczu może wystąpić tylko jeden zawodnik nieposiadający polskiego obywatelstwa lub Karty Polaka (PZTS 2019).

Żeby podnieść poziom rozgrywek na całym świecie, ITTF rozpoczął w ostatnim czasie plan współpracy z Chińskim Związkiem Tenisa Stołowego (中国乒乓球协会 *Zhōngguó pīngpāngqiú xiéhuì*). Ma on na celu umożliwić młodym nie-chińczykom mieszkanie i trenowanie w Chinach przez cały rok. Program nazywany „Made in China” (中国制造 *Zhōngguó zhìào*) stara się zachęcić zawodników z różnych państw do współpracy ze światowym liderem w tej dziedzinie (Keh & Quealy 2016).

2.2. Znaczenie chińskiej terminologii i jej obecność w tenisie stołowym w Polsce

Jak twierdzi Jerzy Grycan²⁰, to właśnie znakomity system szkolenia, wykorzystujący najnowsze osiągnięcia nauki, sprawił, że Chińczycy rozwinęli teorię i praktykę tenisa stołowego do poziomu nieosiągalnego dla innych nacji. Poziom ten wyraża się także bogatą terminologią, która

²⁰ Jerzy Grycan jest jednym z najlepszych trenerów w kraju, który przez ponad 20 lat prowadził kadrę narodową Polski i Australii. Jego wychowankowie zdobyli setki medali na zawodach międzynarodowych różnej rangi, a on sam szkolił się najpierw w Polsce, a później w Chinach i Australii. Od wielu lat prowadzi szkolenia trenerów, wykłady, a także organizuje międzynarodowe zgrupowania szkoleniowe, również w Chinach. Jest nie tylko autorem programu szkolenia trenerów, ale też programów obowiązujących w sportowych ośrodkach szkolenia młodzieży. Oprócz tego, uczestniczył w tworzeniu Narodowego Programu Rozwoju Tenisa Stołowego i regularnie uczestniczy w Kongresach Nauki ITTF.

precyzyjnie określa najważniejsze zjawiska związane z grą w tenisa stołowego, dotyczące techniki gry, taktyki oraz wszystkich elementów zarówno treningu jak i przebiegu zawodów. Według wspomnianego trenera, dobry polsko-chiński słownik terminologii tenisa stołowego może być bardzo przydatną pomocą dla lepszego wzajemnego porozumienia między osobami zaangażowanymi w dyscyplinę w Polsce i Chinach, bardziej efektywnej współpracy zawodników, trenerów i działaczy, a w konsekwencji może przyczynić się do podniesienia poziomu sportowego i szkoleniowego. Również sam Grycan w pracy z młodymi tenisistami stołowymi wykorzystuje różne podstawowe, chińskie pojęcia, starając się jednocześnie znaleźć ich polskie odpowiedniki. Często okazuje się, że chińskie terminy są znacznie krótsze i bez zbędnego opisywania doskonale wskazują na istotę konkretnych uderzeń, w opozycji do ich polskich odpowiedników, które w większości są znacznie dłuższe i mają charakter bardziej opisowy niż hasłowy. Polski szkoleniowiec podkreśla, że już od wielu lat promuje wśród trenerów potrzebę znajomości podstawowych chińskich pojęć, tak aby mogli oni przy ich pomocy porozumiewać się z zawodnikami i prowadzić treningi. Stąd uważa on, że warto w Polsce uczyć podstawowej chińskiej terminologii związanej z tenisem stołowym, analogicznie do judo wykorzystującego słownictwo japońskie, muzyki opartej na języku włoskim czy tańcu na francuskim.

Tadeusz Nowak²¹, wieloletni trener kadry Wielkopolski oraz członek zarządu PZTS także uważa, że terminologia chińska w polskim tenisie stołowym jest zdecydowanie potrzebna. Według niego zwięzłość, którą charakteryzują się pojęcia w języku chińskim, zdecydowanie lepiej sprawdza się na treningach niż ich odpowiedniki o bardziej opisowej formie po polsku. „Od wielu lat prowadzę zgrupowania oraz treningi na różnych poziomach i uważam, że posługiwanie się przez trenera krótkimi, znanymi komendami w języku chińskim jest znacznie sprawniejsze niż objaśnianie pojęć po polsku, to po prostu zaoszczędza wiele czasu, a zawodnicy doskonale wiedzą, o jakie ćwiczenie chodzi.” Jest to kolejny szkoleniowiec, który zauważa, że Chińczycy nie tylko są najlepszymi tenisistami stołowymi na świecie, ale mają odpowiednio rozbudowane nazewnictwo w tym zakresie. Trener potwierdza, że nie tylko na szkoleniach trenerskich, ale także na zgrupowaniach wojewódzkich dla zawodników, taka terminologia jest już w małym zakresie stosowana. Według niego, ta metoda nie tylko pozwala skrócić czas objaśniania ćwiczeń w czasie treningu, ale także pozwala zapoznać się zawodnikom z pojęciami, które słyszą w oglądanych pomiędzy treningami fizycznymi filmach szkoleniowych, w dużej części właśnie po chińsku.

Ostatni z poglądów podziela także Piotr Ciszak²², trener I ligi kobiet w Luboniu. Uważa on, że w dobie szybkiego dostępu do serwisów społecznościowych, takich jak Youtube oraz Youku²³, wystarczy znać odpowiednie pojęcia nawet w małym zakresie, aby dotrzeć do wielu wartościowych filmów przede wszystkim z Chin, którymi chętnie dzieli się ze swoimi

²¹ Tadeusz Nowak jest od wielu lat prezesem Wielkopolskiego Związku Tenisa Stołowego, członkiem zarządu PZTS. Oprócz trenowania przez wiele lat I ligi kobiet w Gnieźnie, jest też trenerem kadry Wielkopolski w młodzieżowych kategoriach i od dawna organizuje różnego rodzaju zgrupowania szkoleniowe oraz obozy sportowe.

²² Piotr Ciszak jest jednym z trenerów I ligi kobiet w Luboniu z dużym doświadczeniem, a także od wielu lat pełni funkcję jednego z trenerów kadry Wielkopolski kategorii młodzieżowych.

²³ Youku (优酷) jest jedną z najpopularniejszych chińskich platform usług wideo, należąca do Alibaba Group (阿里巴巴集团控股有限公司 *Ālibābā Jítuán Kònggǔ Yōuxiàn Gōngsī*) (Xinlang meigu zonghe 2018).

zawodnikami. Szkoleniowiec twierdzi, że sam miał okazję poznać kilka podstawowych chińskich terminów związanych z tenisem stołowym i okazało się to niezwykle przydatne w jego pracy. Według Ciszaka ta metoda jest niezbędna, ponieważ wyszukując te same pojęcia w języku polskim czy nawet angielskim materiały nie są aż tak bogate. Dodatkowo młodzi zawodnicy z wielkim zainteresowaniem oglądają mistrzów z Chin podczas treningów, zdecydowanie chętniej niż zawodników polskich. Tak jak pozostali rozmówcy autorki, jest zwolennikiem naśladowania kraju, który do tej pory wychował ponad 150 mistrzów świata.

Oprócz tego, na całym świecie obserwuje się intensywną wymianę z Chinami, która najprawdopodobniej w najbliższych latach będzie się nadal rozwijać. W takiej sytuacji znajomość terminologii tenisa stołowego w języku światowego lidera ma ogromne znaczenie dla zawodników i trenerów, którzy chcą z nim współpracować. Marek Biernat²⁴, trener polskiej reprezentacji paraolimpijskiej w tenisie stołowym oraz uczestnik wielu międzynarodowych szkoleń i turniejów, potwierdza, że jest w stałym kontakcie z Chińczykami. Chętnie wspólnie uczestniczą w turniejach oraz zgrupowaniach. Takie spotkania są niezwykle motywującą, szczególnie dla zawodników z polski, a jakość treningów prowadzonych w międzynarodowych grupach jest znacznie lepsza. Dodaje także, że choć nauka chińskich pojęć wśród trenerów nie jest jeszcze w Polsce zaawansowana, to popularność wśród polskich graczy, tak jak i w innych częściach świata, zdobyły już chińskie okrzyki²⁵, używane po skończonej akcji. Sportowcy wzorują się na mistrzach, powtarzają zasłyszane krótkie zwroty i chętnie się nimi dopingują.

Autorka niniejszej pracy, sama będąc czynną zawodniczką, uważa, że wprowadzanie chińskiego nazewnictwa to świetna metoda do podniesienia efektywności treningów. Osobom postronnym może wydawać się, że poświęcenie kilku minut na dodatkowe wyjaśnienia nie wpłynie negatywnie na przebieg treningów, ale wzięwszy pod uwagę np. zgrupowania szkoleniowe lub obozy, to okazuje się, że w skali wielu jednostek treningowych utracony czas ma znaczenie. Z założenia treningi w takiej formie powinny być intensywne, dlatego szkoda je przedłużać na tłumaczenie pojęć, skoro można posługiwać się krótszymi, chińskimi zwrotami. Dla porównania, autorka może odwołać się do własnych obserwacji treningów podczas wymiany miast partnerskich w Shenzhen, w której brała udział w grudniu 2014 roku. Jeszcze nie znając w tamtym czasie języka chińskiego od razu zaobserwowała, że polecenia trenerów są bardzo krótkie i ku zdziwieniu polskich zawodników wydawane przez mikrofon dla całej grupy. Nie tracili oni czasu na gromadzenie się w jednym miejscu i słuchanie objaśnienia ćwiczenia przez dłuższą chwilę, tak jak na treningach w Polsce. Zawodnicy w Chinach natychmiastowo reagowali nawet na najkrótsze polecenia wydane przez trenera chociażby z drugiego końca sali i doskonale wiedzieli, jakie ćwiczenia lub zagrania mają w danym momencie doskonalić. Stąd autorka uznaje

²⁴ Marek Biernat od wielu lat jest trenerem paraolimpijskiej kadry narodowej. Jego podopieczni na Igrzyskach Paraolimpijskich w Rio de Janeiro zdobyli 8 medali. Oprócz tego szkoleniowiec jest organizatorem i uczestnikiem wielu zgrupowań międzynarodowych, w tym także wyjazdów do Chin, do których chętnie namawia zawodników.

²⁵ Wiele okrzyków służy tylko do dopingowania i nie ma konkretnego znaczenia lub są używane od tak długiego czasu, że sami zawodnicy nie znają ich genezy, np. „yo” „ja” „jo” „ha”, ale istnieją też takie, względem których są pewne spekulacje, np. „sa” miało narodzić się ze słówka *sha* (杀) oznaczającego ‘zabić’ (Sohu 2016).

za słuszny osąd, że rozwijający się w Polsce trend używania chińskich pojęć ma wiele pozytywnych aspektów. Oprócz oszczędności czasu, znajomość poszczególnych wyrażení jest też niezwykle pomocna w porozumiewaniu się z chińskimi partnerami. Chociaż obecnie organizuje się wiele wspólnych treningów i zgrupowań, to język często okazuje się poważną barierą. Pewnych określeń brakuje również w języku angielskim, a ich opisywanie jest bardzo czasochłonne i może prowadzić do wielu nieporozumień. Poznanie chociaż w małym stopniu języka chińskiego w tym zakresie z pewnością pozwoli na lepsze zrozumienie ich szkolenia, a także efektywniejszą współpracę.

2.3. Informacje o słowniku

Autorka znaczną część haseł w prezentowanym w kolejnym rozdziale słowniku oparła na „Dwujęzycznym chińsko-angielskim kursie tenisa stołowego” (He ed. 2004). Publikacja porusza tematy związane zarówno z historią tenisa stołowego, jak i współczesnymi metodami, technikami i taktykami tej dyscypliny. Opracowanie nie tylko podaje zawarte w pracy pojęcia, ale także w sposób szczegółowy opisuje dużą ich część i wykorzystanie. Porusza również zagadnienia związane z nauczaniem tenisa stołowego i przebiegiem szkolenia oraz treningów. Wszelkie braki i dodatkowe informacje zostały uzupełnione konsultacjami z wieloletnim trenerem i specjalistą w tej dziedzinie, Jerzym Grycanem, napisaną przez niego książką *Integralny tenis stołowy jak sport może zmienić Twój świat na dużo lepsze miejsce do życia*, innymi źródłami zawartymi w bibliografii oraz własną wiedzą.

Prezentowany czytelnikowi słownik zawiera obecnie najczęściej używane, najpotrzebniejsze według autorki i skonsultowanych trenerów pojęcia związane z techniką, taktyką i treningami gry w tenisa stołowego. Celowo pominięto terminy związane bardziej z kwestiami sędziowskimi oraz specjalistycznym nazewnictwem turniejów. Objasnienia terminów zostały sformułowane możliwie jak najprościej, tak aby były one zrozumiałe dla każdego czytelnika, nawet niespecjalizującego się w temacie.

Właściwy słownik poprzedza indeks ułożonych w porządku alfabetycznym polskich tłumaczeń terminów wraz z numerami stron, na których można odnaleźć ich pełne opisy. Każda z 178 pozycji w słowniku zawiera kilka elementów, zaczynając od oryginalnego zapisu terminu w znakach chińskich i transkrypcji na alfabet łaćniński według standardu Hanyu Pinyin. Poniżej znajduje się polski odpowiednik danego terminu wraz z przypisaną mu jedną z jedenastu kategorii – rotacja, serwis, blok, atak, kontratak, obrona, taktyka, topspin, przebiecie, praca nóg, inne. W dalszej kolejności umieszczono krótkie objaśnienie pojęcia i/lub odsyłacze do innych haseł w słowniku. W wersji elektronicznej linki z odsyłaczami automatycznie przenoszą czytelnika do danego pojęcia. Z przyczyn omówionych w podrozdziale 2.2., niektórym z chińskich pojęć brakuje jednoznacznych odpowiedników w języku polskim, w takich przypadkach w miejscach tłumaczeń umieszczono krótkie definicje.

Rozdział 3: Polsko-chiński słownik terminologii tenisa stołowego

3.1. Indeks pojęć

amortyzowanie siły przeciwnika	33	forhendowe uderzenie kontrujące	38
as serwisowy	32	gra defensywna	31
atak bekhendowy	32	gra defensywna, daleko od stołu w	
atak bekhendowy	31	połączeniu z kontratakami	37
atak bekhendowy daleko od stołu	32	gra szybka, rotacyjna	35
atak bekhendowy w półdystansie i daleko		kombinacja ataku i podcięcia	33
za stołem	32	kombinacja bloku bekhendowego z szybkim	
atak blisko stołu	34	atakiem forhendowym	39
atak daleki	29	kombinacja długiego ataku z dropshotem	29
atak daleko od stołu	37	kombinacja przebiecie-atak	30
atak forhendem ze środka stołu	39	kombinowana gra krótko-długa	29
atak forhendowy	38	kontratak	30
atak forhendowy	38	kontratak	31
atak forhendowy daleko od stołu	39	kontratak bekhendowy	31
atak forhendowy w półdystansie i daleko		kontratak bekhendowy	31
za stołem	39	kontratak blisko stołu	34
atak obrócony	29	kontratak forhendowy	38
atak szybki	35	kontratak forhendowy	38
atak szybki forhendowy	38	kontrujące uderzenie bekhendowe	32
atak szybki, blisko stołu	34	kontrujące uderzenie forhendowe	38
atak w półdystansie i daleko za stołem	39	kontynuacja ataku	35
atak z dwóch stron	35	kontynuacja ataku forhendowego	38
bekhendowe uderzenie kontrujące	32	kontynuacja ataku forhendowego	39
blok agresywny	36	krok dla dojścia do ataku odwróconego	29
blok amortyzujący, stop blok	34	krok dostawny	29
blok bekhendowy	31	krok pojedynczy	30
blok bekhendowy po przekątnej	32	krok skrzyżny	34
blok forhendowy	37	lob	33
blok płaski	36	mocne zbiecie, smecz	30
blok szybki	35	nadawanie własnej siły	31
blok w różne miejsca	36	obrona w półdystansie	37
blok z boczną rotacją	36	odbiór serwisu	34
blok z dolną rotacją	37	odwrócony atak forhendowy	29
blok z wykorzystaniem siły	39	osoba serwująca	33
błędny odbiór	34	piłka bez rotacji	29
dropshot	30	piłka wychodząca, głęboka	30
flip	34	piłka, która nie przeleciała nad siatką	29
flip bekhendowy	32	piłka, która potarła siatkę i wylądowała na	
flip bekhendowy	36	stronie przeciwnika	29
flip forhendowy	38		

piłka, która potarła siatkę, ale wylądowała poza stołem.....	29	serwis z odwrotną boczną rotacją, tzw. „wkreś”	36
pociągnąć przyspieszonego topspina.....	35	serwis z przysiadu	30
pociągnąć topspina.....	35	serwis z silną rotacją	30
pociągnąć topspina bekhendowego.....	32	serwis z wysokiego podrzutu	33
pociągnąć topspina z silną rotacją	35	serwis za stół	33
podcięcie.....	37	serwis zaserwowany w siatkę.....	32
podcięcie bekhendowe.....	32	silne uderzenie	35
podcięcie forhendowe	39	szybka piłka	34
podrzucenie piłki	36	szybki atak bekhendowy.....	32
podwójne odbicie.....	35	szybki atak bekhendowy.....	32
powtórzenie serwisu	29	szybki topspin	35
pożyczanie siły przeciwnika	34	szybki topspin bekhendowy.....	32
półwolej.....	36	szybki topspin forhendowy.....	38
praca nóg małymi krokami.....	37	szybkie oddanie piłki.....	34
praca nóg skokami	36	szybkie odegranie.....	34
prawo do serwisu.....	33	szybkie zbitie piłki	35
przebiecie rotacyjne lub bezrotacyjne	30	taktyka bloku i kontrataku.....	36
przebiecie szybkie	34	taktyka przebiecia i kontrataku	30
przebiecie wolne	35	taktyka serwisu-kontrataku.....	32
przebiecie z boczną rotacją.....	29	taktyka topspina i uderzenia	35
rotacja boczna.....	29	taktyka topspina i uderzenia	35
rotacja boczna nadawana z lewej strony	39	taktyka topspina-kontrataku	35
rotacja boczna nadawana z prawej strony	37	taktyka wcięcia i kontrataku	37
rotacja dolna	37	technika serwisu-kontratak	32
rotacja dolno-boczna nadawana z lewej strony.....	39	techniki ataku szybkiego	33
rotacja dolno-boczna nadawana z prawej strony.....	37	techniki ataku topspinowego.....	35
rotacja górna	36	techniki bloku	36
rotacja górno-boczna nadawana z lewej strony.....	39	techniki przebiecia.....	30
rotacja górno-boczna nadawana z prawej strony.....	37	topspin.....	35
serwis	32	topspin.....	33
serwis bekhendowy dolny-pusty	31	topspin bekhendowy	32
serwis bekhendowy szybki z dolną rotacją	31	topspin forhendowy	38
serwis bekhendowy z dolną rotacją	30	topspin forhendowy z boczną rotacją.....	38
serwis bekhendowy z górną rotacją	30	topspin rotacyjny	34
serwis bekhendowy z rotacją dolno-boczną	31	topspin rotacyjny	33
serwis bekhendowy z rotacją górno-boczną	31	topspin silny	36
serwis forhendowy dolny-pusty.....	38	topspin z "fałszywą" rotacją	33
serwis forhendowy z dolną rotacją	31	uderzenie.....	36
serwis forhendowy z górną rotacją	31	uderzenie bekhendowe.....	32
serwis forhendowy z rotacją dolno-boczną	38	uderzenie forhendowe.....	38
serwis forhendowy z rotacją górno-boczną	38	zagranie loba	31
serwis krótki	30	zagranie loba forhendem	38
serwis niepoprawny, błędny	33	zawodnik defensywny	31
serwis niezasłaniany	37	zawodnik defensywny grający blisko stołu	34
serwis niezgodny z zasadami.....	32	zawodnik grający stylem podcięcie-kontratak	37
serwis płaski	30	zawodnik ofensywny.....	33
serwis po siatce	32	zawodnik wszechstronny.....	36
serwis poprawny.....	33	zbitie loba	36
serwis pusty	30	zbitie, smecz	34
serwis szybki.....	29	zbitie, smecz bekhendowy	32
serwis z boczną rotacją	30	zbitie loba forhendem	39
serwis z dolną rotacją.....	31		
serwis z górną rotacją	30		

3.2. Słownik

奔球 *bēnqiú*

Serwis szybki (serwis) – serwis o dużej szybkości, przy jego wykonywaniu punkt uderzenia piłki nie powinien być zbyt wysoki, a pierwsze odbicie powinno znajdować się jak najbliżej linii końcowej stołu.

并步 *bìngbù*

Krok dostawny (praca nóg) – ruch, w którym jedna stopa najpierw przysuwa się do drugiej, a następnie ta druga robi krok w kierunku piłki.

不过网的球 *bù guò wǎng de qiú*

Piłka, która nie przeleciała nad siatką (inne)

不转球 *bùzhuǎnqiú*

Piłka bez rotacji (rotacja) – zagranie piłki bez rotacji, tzw. pustej piłki.

擦网出界 *cā wǎng chū jiè*

Piłka, która potarła siatkę, ale wylądowała poza stołem (inne)

擦网好球 *cā wǎng hǎoqiú*

Piłka, która potarła siatkę i wylądowała na stronie przeciwnika (inne)

侧身抢攻 *cèshēn qiǎngōng*

Atak obrócony (atak) – atak forhendowy z bekhendowej połówki stołu (cf. 侧身正手攻球, s. 29).

侧身正手攻球 *cèshēn zhèngshǒu gōngqiú*

Odwrócony atak forhendowy (atak) – jest to zagranie ofensywne, podobne do ataku forhendowego, ale wykonane z innej pozycji, przez co wymaga szybkiej pracy nóg. Atak forhendowy wykonuje się z połowy bekhendowej stołu (lewej połowy stołu). Często stosowane, aby zrekompensować braki w technice bekhendowej. Jest ono

mocniejsze, przez co bardziej groźne i trudne w odbiorze.

侧身步 *cèshēnbù*

Krok dla dojścia do ataku odwróconego (praca nóg) – podstawowy krok, którym poruszają się zawodnicy chcący zagrać odwrócony atak, tzn. forhendem z bekhendowej połówki stołu.

侧旋球 *cèxuánqiú*

Rotacja boczna (rotacja) – podkręcenie piłki, tak aby obracała się wokół osi poziomej.

长短结合打法 *chángduǎn jiéhé dǎfǎ*

Kombinowana gra krótko-długa (taktyka) – sposób gry bazujący na obserwacji pozycji przeciwnika. Przykładowo, jeśli stoi on daleko od stołu, należy zaserwować krótki serwis, aby "przyciągnąć" go blisko stołu, a następnie znowu "odepchnąć" zagrywając piłkę jak najbliżej końcowej krawędzi stołu.

长攻 *chánggōng*

Atak daleki (atak) – atak, w którym piłka na stronie przeciwnika odbija się jak najbliżej końcowej linii stołu.

长攻短吊相结合 *chánggōng duǎndiào xiāngjiéhé*

Kombinacja długiego ataku z dropshotem (taktyka) – cf. 长攻, s. 29; cf. 搓球摆短, s. 30.

重发球 *chóngfāqiú*

Powtórzenie serwisu (serwis) – ponowne wprowadzenie piłki do gry, najczęściej po dotknięciu siatki przez piłkę lub przerwaniu gry z innych przyczyn.

搓侧旋球 *cuōcè xuánqiú*

Przebiecie z boczną rotacją (przebiecie) – cf. 侧旋球, s. 29.

搓攻战术 *cuōgōng zhànshù*

Taktyka przebicia i kontrataku (taktyka) – polega na przebijaniu piłki w oczekiwaniu na dogodną okazję do kontaktu.

搓球摆短 *cuōqiú bǎiduǎn*

Dropshot (przebiecie) – lekkie potarcie piłki tak, aby odbiła się ona na stronie przeciwnika możliwie jak najbliżej siatki i po możliwe jak najniższym koźle.

搓球技术 *cuōqiú jìshù*

Techniki przebicia (przebiecie) – podstawowe techniki defensywne grane blisko stołu, z krótkiej piłki, najczęściej stosowane przy odbiorze serwisu.

搓中突击 *cuōzhōng tūjī*

Kombinacja przebicie-atak (taktyka) – zastosowanie agresywnego ataku pomiędzy przebiciami (cf. 搓球技术, s. 30). Najczęstszą z takich kombinacji jest przebiecie i topspin.

搓转与不转 *cuōzhuǎn yǔ bùzhuǎn*

Przebiecie rotacyjne lub bezrotacyjne (przebiecie) – zagranie stosowane naprzemiennie jest wykorzystywane jako środek "przejściowy" dla graczy czekających na dogodną piłkę do ataku.

大力扣杀 *dàlì kòushā*

Mocne zbiecie, smecz (atak) – zbiecie, smecz z dużą siłą (cf. 扣杀, s. 34).

单步 *dānbù*

Krok pojedynczy (praca nóg) – krok jedną stopą, podczas gdy druga stoi nieruchomo. Może to być krok w każdym kierunku wykonany dowolną stopą, w zależności od miejsca upadku piłki, do której zawodnik chce się ustawić.

底线球 *dǐxiànqiú*

Piłka wychodząca, głęboka (inne) – piłka, której pierwsze odbicie po stronie przeciwnika pada w okolicach linii końcowej.

对攻 *duìgōng*

Kontratak (kontratak) – ofensywne

zagranie służące przejęciu inicjatywy i zdobyciu punktu po ataku przeciwnika. Najczęściej charakteryzuje się dużą szybkością, wielką siłą i szerokim zakresem zastosowań.

蹲踞式发球 *dūnjùshì fāqiú*

Serwis z przysiadu (serwis) – serwis, który wykonuje się z pozycji przysiadu, a nie jak zazwyczaj z wyprostowanej. Taka pozycja m.in. zwiększa możliwości nadania piłce silnej rotacji.

发不转球 *fā bùzhuǎnqiú*

Serwis pusty (serwis) – serwis, w którym piłka nie ma rotacji (cf. 不转球, s. 29).

发侧旋球 *fā cèxuánqiú*

Serwis z boczną rotacją (serwis) – cf. 侧旋球, s. 29.

发短球 *fā duǎnqiú*

Serwis krótki (serwis) – piłka serwisowa, która odbija się na stronie przeciwnika około 40 cm za siatką, a drugi i trzeci punkt odbicia nie przekraczają linii końcowej.

发反手上旋球 *fā fǎnshǒu shàngxuánqiú*

Serwis bekhendowy z górną rotacją (serwis) – zaserwowanie ze strony bekhendowej piłki z górną rotacją (cf. 上旋, s. 36).

发反手下旋球 *fā fǎnshǒu xiàxuánqiú*

Serwis bekhendowy z dolną rotacją (serwis) – zaserwowanie ze strony bekhendowej piłki z dolną rotacją (cf. 下旋, s. 37).

发加转球 *fā jiāzhuǎnqiú*

Serwis z silną rotacją (serwis) – serwis, przy którym zawodnik skupia się na nadaniu piłce dużej rotacji, a nie siły czy szybkości.

发平击球 *fā píngjīqiú*

Serwis płaski (serwis) – podstawowy serwis dla początkujących i podstawa opanowania innych złożonych metod serwowania – serwis o małej prędkości, sile i rotacji.

发上旋球 *fā shàngxuánqiú*

Serwis z górną rotacją (serwis) – cf. 上旋, s. 36.

发下旋球 *fā xiàxuánqiú*

Serwis z dolną rotacją (serwis) – cf. 下旋, s. 37.

发正手上旋球 *fā zhèngshǒu shàngxuánqiú*

Serwis forhendowy z górną rotacją (serwis) – zaserwowanie ze strony forhendowej piłki z górną rotacją (cf. 上旋, s. 36).

发正手下旋球 *fā zhèngshǒu xiàxuánqiú*

Serwis forhendowy z dolną rotacją (serwis) – zaserwowanie ze strony forhendowej piłki z dolną rotacją (cf. 下旋, s. 37).

发力 *fālì*

Nadawanie własnej siły, tzw. „ruch biczowy” (inne) – jedna z trzech podstawowych kategorii uderzenia, która polega na mocnym uderzeniu piłki, najczęściej po lżejszym zagraniu przeciwnika.

放高球 *fàng gāoqiú*

Zagrание loba (obrona) – charakterystycznym dla tego zagrania jest wysoki tor lotu piłki, daleki punkt upadku piłki oraz górna rotacja. Zagranie stosowane w obronie pasywnej najczęściej, aby zyskać czas na dostosowanie taktyki i złapanie przeciwnika na błędzie (cf. 高球, s. 33).

反攻 *fǎngōng*

Kontratak (kontratak) – zagranie, które pozwala na przejęcie inicjatywy. Używa się go przeciwko zagraniom ofensywnym, aby zamiast się bronić, samemu przejść do ataku.

防守型打法 *fángshǒuxíng dǎfǎ*

Gra defensywna (taktyka) – sposób gry nastawiony głównie na obronę oraz techniki z nią związane, takie jak bloki, przebiccia, podcięcia.

防守型选手 *fángshǒuxíng xuǎnshǒu*

Zawodnik defensywny (taktyka) – cf. 防守型打法, s. 31.

反手挡球 *fǎnshǒu dǎngqiú*

Blok bekhendowy (blok) – jest to najprostsza wersja bloku bekhendowego –

samo dostawienie rakiетки. Na najwyższym poziomie jest on stosowany najczęściej po bardzo silnym ataku przeciwnika.

反手对攻 *fǎnshǒu duìgōng*

Kontratak bekhendowy (kontratak) – cf. 对攻, s. 30.

反手发右侧上旋球 *fǎnshǒu fā yòucè shàngxuánqiú*

Serwis bekhendowy z rotacją górno-boczną (serwis) – cf. 右侧上旋, s. 37. Serwy te zaliczają się do serwisów bekhendowych bocznych, z których możliwie jak najbardziej podobnym ruchem należy grać serwy boczno-dolne i boczno-górne.

反手发右侧下旋球 *fǎnshǒu fā yòucè xiàxuánqiú*

Serwis bekhendowy z rotacją dolno-boczną (serwis) – cf. 右侧下旋, s. 37. Serwy te zaliczają się do serwisów bekhendowych bocznych, z których możliwie jak najbardziej podobnym ruchem należy grać serwy boczno-dolne i boczno-górne.

反手发急下旋球 *fǎnshǒu fājí xiàxuánqiú*

Serwis bekhendowy szybki z dolną rotacją (serwis) – cf. 发反手下旋球, s. 30.

反手反攻 *fǎnshǒu fǎngōng*

Kontratak bekhendowy (kontratak) – cf. 反攻, s. 31.

反手发转与不转 *fǎnshǒu fǎnzhuǎn yǔ bùzhuǎn*

Serwis bekhendowy dolny-pusty (serwis) – serwis wykonywany ze strony bekhendowej z dolną rotacją lub bez, możliwie jak najbardziej podobnym ruchem (cf. 发不转球, s. 30). Jego istotą jest naprzemienne zastosowanie, które ma na celu, utrudnić przeciwnikowi przewidzenie rotacji piłki.

反手攻球 *fǎnshǒu gōngqiú*

Atak bekhendowy (atak) – używany zamiennie z 反手进攻, s. 32.

反手弧圈球 *fǎnshǒu húquānqiú*

Topspin bekhendowy (topspin) – cf. 弧圈球, s. 33.

反手进攻 *fǎnshǒu jìngōng*

Atak bekhendowy (atak) – używany zamiennie z 反手攻球, s. 31.

反手击球 *fǎnshǒu jīqiú*

Uderzenie bekhendowe (atak) – pojęcie, które obejmuje różne zagrania ofensywne bekhendowe.

反手扣杀 *fǎnshǒu kòushā*

Zbicie, smecz bekhendowy (atak) – cf. 扣杀, s. 34.

反手快拔 *fǎnshǒu kuàibō*

Bekhendowe uderzenie kontrujące (kontratak) – jest to podstawowe bekhendowe uderzenie kontrujące typu 借力 *jièlì*, w Polsce jednak czasami stosuje się na to określenie „atak blisko stołu”.

反手快带 *fǎnshǒu kuàidài*

Kontrujące uderzenie bekhendowe (kontratak) – cf. 快带, s. 34.

反手快点 *fǎnshǒu kuàidiǎn*

Flip bekhendowy (atak) – cf. 快点, s. 34.

反手快攻 *fǎnshǒu kuàigōng*

Szybki atak bekhendowy (atak) – kategoria szybkich uderzeń bekhendowych, cf. 快攻, s. 35.

反手快拉 *fǎnshǒu kuàilā*

Szybki topspin bekhendowy (topspin) – cf. 快拉, s. 35.

反手拉弧圈球 *fǎnshǒu lā húquānqiú*

Pociągnąć topspina bekhendowego (topspin) – cf. 弧圈球, s. 33.

反手突击 *fǎnshǒu tūjí*

Szybki atak bekhendowy (atak) – jest to jedno z uderzeń kategorii ataku szybkiego bekhendowego, można je nazwać zbiciem piłki z dolną rotacją.

反手削球 *fǎnshǒu xiāoqiú*

Podcięcie bekhendowe (przebicie) – cf. 削球, s. 37.

反手斜线推挡 *fǎnshǒu xiéxiàn tuīdǎng*

Blok bekhendowy po przekątnej (blok) – cf. 反手挡球, s. 31.

反手远攻 *fǎnshǒu yuǎngōng*

Atak bekhendowy daleko od stołu (atak) – cf. 远攻, s. 37.

反手中远台攻球 *fǎnshǒu zhōngyuǎntái gōngqiú*

Atak w półdystansie i daleko za stołem (atak) – cf. 中远台攻球, s. 39.

发球 *fāqiú*

Serwis (serwis) – wprowadzenie piłki do gry.

发球触网 *fāqiú chùwǎng*

Serwis po siatce (serwis) – serwis, przy którym piłka zahaczyła się o siatkę. Takie zagranie musi zostać powtórzone.

发球得分 *fāqiú défēn*

As serwisowy (serwis) – serwis, którego przeciwnik nie był w stanie odbić raketką, jego skutkiem jest przyznanie punktu osobie serwującej.

发球犯规 *fāqiú fànguī*

Serwis niezgodny z zasadami (serwis) – serwis niezgodny z zasadami ITTF. Przekład zasad na język polski został opublikowany w Fidalu 2014.

发球落网 *fāqiú luòwǎng*

Serwis zaserwowany w siatkę (serwis) – serwis, który zatrzymał się na siatce i nie dotarł na stronę przeciwnika.

发球抢攻 *fāqiú qiǎngōng*

Technika serwis-kontratak (taktyka) – ten sposób gry opiera się na dobrym serwisie na ataku trzeciej piłki (pierwszej piłki po własnym serwisie). Jest to jedna z najbardziej punktujących kombinacji uderzeń.

发球抢攻战术 *fāqiú qiǎngōng zhànshù*

Taktyka serwisu-kontratak (taktyka) –

taktyka oparta na dużej zmienności rotacji, prędkości oraz miejsca upadku piłki. Zawodnik posługujący się tą techniką często stosuje różnorodne serwisy, aby wymusić niedokładny odbiór i szybko przejść do własnego kontrataku.

发球失误 *fāqiú shīwù*

Serwis niepoprawny, błędny (serwis) – serwis wykonany niezgodnie z zasadami ITTF lub serwis nietrafiony w stół, który prowadzi do bezpośredniej utraty punktu zawodnika serwującego. Przekład zasad na język polski został opublikowany w Fidalu 2014.

发球未触及本区台面 *fāqiú wèi chùjì běnqū tái miàn*

Serwis za stół (serwis) – piłka serwisowa, której punkt odbicia znalazł się poza linią końcową stołu.

发球权 *fāqiúquán*

Prawo do serwisu (serwis) – prawo do serwisu otrzymuje osoba, która wygra losowanie przeprowadzone przed rozpoczęciem meczu przez sędziego. Wylosowany zawodnik może wybrać także odbiór lub bardziej odpowiadającą mu stronę stołu.

发球员 *fāqiúyuán*

Osoba serwująca (serwis) – osoba wprowadzająca piłkę do gry.

高调弧圈球 *gāodiào húquānqiú*

Topspin rotacyjny (topspin) – cf. 弧圈球, s. 33. Topspin wykonywany przy pomocy dużej siły tarcia wykonywany ruchem bardziej z dołu do góry.

高抛发球 *gāopāo fāqiú*

Serwis z wysokiego podrzutu (serwis) – serwis, który jest wykonany po uprzednim podrzuceniu piłeczki na dużo wyższą wysokość niż przepisowe 16 cm. Najczęściej mowa o wysokości 2-3 m (lub więcej) powyżej dłoni, służącej zwiększeniu prędkości piłki i jej wykorzystaniu przy uderzeniu.

高球 *gāoqiú*

Lob (obrona) – piłka, której trajektoria lotu przybiera kształt bardzo wysokiego łuku,

osiągającego nawet kilka metrów wysokości od powierzchni blatu stołu. Jest to zagranie używane w defensywie, żeby utrudnić przeciwnikowi ewentualne zabicie (cf. 扣杀, s. 34). Może mu towarzyszyć dowolna rotacja.

攻击式选手 *gōngjīshì xuǎnshǒu*

Zawodnik ofensywny (taktyka) – zawodnik, który nieustannie dąży do przejęcia inicjatywy oraz aktywnego zdobywania punktów, najczęściej przy pomocy różnych technik ataku szybkiego (cf. 攻球技术, s. 33)

攻球技术 *gōngqiú jìshù*

Techniki ataku szybkiego (atak) – sposób na aktywne zdobywanie punktów w grze i przejmowanie inicjatywy. Charakteryzuje się dużą szybkością i siłą, szerokim zakresem zastosowań oraz różnorodnością zagrań.

攻削结合 *gōngxiāo jiéhé*

Kombinacja kontrataku i podcięcia (taktyka) – cf. 对攻, s. 30; cf. 削球, s. 37.

合法发球 *héfǎ fāqiú*

Serwis poprawny (serwis) – serwis wykonany zgodnie z zasadami ITTF. Przekład zasad na język polski został opublikowany w Fidalu 2014.

弧圈球 *húquānqiú*

Topspin (topspin) – jest to ofensywne zagranie z górną rotacją, charakteryzuje się dużą siłą oraz przyspieszeniem piłki po odbiciu od blatu stołu. Potarcie piłki powierzchnią rakietki sprawia, że piłka obraca się z dużą prędkością w kierunku zgodnym z torem lotu.

假弧圈球 *jiǎhúquānqiú*

Topspin z "falszywą" rotacją (topspin) – zagranie ofensywne, którego ruch jest podobny do ruchu przy zagranie topspina, ale w rzeczywistości nie ma zbyt dużego tarcia. Z tego powodu łatwo jest takim zagranie zmylić przeciwnika.

减力 *jiǎnlì*

Amortyzowanie siły przeciwnika (inne) – jedna z trzech podstawowych kategorii uderzenia, która polega na amortyzacji

nadlatującej piłki, tzw. „zgaszeniu” siły przylatującej piłki

减力挡 *jiǎnlìdǎng*

Blok amortyzujący, stop blok (blok) – blok polegający na „amortyzowaniu siły przeciwnika” (cf. 减力, s. 33), który ma na celu zahamowanie uderzenia przeciwnika. W momencie oddania piłka jest krótka, z niewielką siłą i małą prędkością.

交叉步 *jiāochābù*

Krok skrzyżny (praca nóg) – krok wykonywany najczęściej przy zagranii szerokiego forhendu, kiedy piłka znajduje się głęboko w prawej krawędzi stołu. Pracę nóg zawodnik zaczyna robiąc ruch prawą stopą w prawą stronę, następnie "przecina" jej drogę lewą stopą, doprowadzając do skrzyżowania obu nóg. Ostatnią fazą tego ruchu jest wykonanie zagrania forhendowego i odstawienie szeroko prawej stopy.

加转弧圈球 *jiāzhuǎn húquānqiú*

Topspin rotacyjny (topspin) – cf. 弧圈球, s. 33.

接发球 *jiē fāqiú*

Odbiór serwisu (serwis) – odebranie piłki bezpośrednio po serwisie przeciwnika.

借力 *jièlì*

Pożyczanie siły przeciwnika (inne) – jedna z trzech podstawowych kategorii uderzenia, która wykorzystuje siłę nadlatującej piłki, najczęściej po mocnym uderzeniu przeciwnika. W trakcie takiego uderzenia zawodnik nie dodaje dużo własnej siły, bardziej skupia się na nadaniu kierunku.

接球失误 *jiēqiú shīwù*

Błędny odbiór (serwis) – nieodebranie piłki bezpośrednio po serwisie przeciwnika.

近攻 *jìngōng*

Atak blisko stołu (atak) – atak zagrywany znad stołu, dzięki czemu jest szybki i zaskakujący dla przeciwnika.

近台反攻 *jìntái fǎngōng*

Kontratak blisko stołu (kontratak) – cf. 反

攻, s. 31.

近台防守型选手 *jìntái fángshǒuxíng xuǎnshǒu*

Zawodnik defensywny grający blisko stołu (taktyka) – cf. 防守型打法, s. 31.

近台快攻 *jìntái kuàigōng*

Atak szybki, blisko stołu (atak) – cf. 快攻, s. 35; 近攻, s. 34.

急推球 *jítuīqiú*

Szybkie odegranie (inne)

急球 *jíqiú*

Szybka piłka (inne)

扣杀 *kòushā*

Zbicie, smecz (atak) – zagranie wykonywane zamaszystym ruchem, z wielką siłą i prędkością. Najczęściej wykonywane, kiedy zawodnik dostanie wysoką piłkę od przeciwnika, często prowadzi do uzyskania punktu. Zagranie to jest silniejsze od uderzenia.

快搓 *kuàicuō*

Przebicie szybkie (przebicie) – szybkie pocieranie piłki, w którym zakres ruchu jest mały, ale prędkość duża. Przy tym zagranii często wykorzystuje się siłę piłki nadlatującej. Stosowane w kombinacji z wolnym pchnięciem (cf. 慢搓, s. 35), aby zmienić rytm gry i zmylić przeciwnika.

快带 *kuàidài*

Szybkie oddanie piłki (kontratak) – jest to technika opierająca się na przejściu inicjatywy atakiem szybkim. Zagranie stosuje się najczęściej przeciwko topspinowi (cf. 弧圈球, s. 33), aby zamiast blokować zagrać aktywnie. To zagranie wykonywane jest najczęściej w fazie wznoszenia piłki, ruchem pocierającym piłkę górną rotacją, w Polsce to uderzenie często jest nazywane „grzybem”.

快点 *kuàidiǎn*

Flip (atak) – zagranie ofensywne z krótkiej piłki. Jego głównymi zaletami są krótka tor lotu piłki i szybkość, przez co przeciwnik ma mało

czasu na odpowiednie ustawienie się. Termin używany zamiennie z 台内挑打, s. 36.

快攻 *kuàigōng*

Atak szybki (atak) – kategoria szybkiego ataku wykonywanego najczęściej znad stołu, możliwie jak najszybciej po odbiciu się piłki (ale może też być wykonywany dalej za stołem). Chociaż ruch zawodnika jest niewielki, to szybkość zagrania duża.

快拉 *kuàilā*

Szybki topspin (topspin) – topspin o dużej prędkości, przy jego wykonywaniu ruch jest krótszy.

快速攻杀 *kuàisù gōngshā*

Szybkie zabicie piłki (atak) – cf. 扣杀, s. 34.

快速旋转打法 *kuàisù xuánzhuǎn dǎfǎ*

Gra szybka, rotacyjna (taktyka) – styl gry, który opiera się na grze mocno rotacyjnej i szybkiej, najczęściej blisko stołu.

快推球 *kuàituīqiú*

Blok szybki (blok) – blok polegający na „pożyczeniu siły przeciwnika” (cf. 借力, s. 34) o dużej prędkości, charakteryzuje się dużą zmiennością miejsca upadku piłki i pomaga w aktywnej obronie. Przy tego typu uderzeniu piłkę należy odbić w fazie wznoszenia – szybko po odbiciu od stołu.

拉弧圈球 *lā húquānqiú*

Pociągnięcie topspina (topspin) – cf. 拉球, s. 35; cf. 弧圈球, s. 33.

拉加转弧圈球 *lā jiāzhuǎn húquānqiú*

Pociągnąć topspina z silną rotacją (topspin) – cf. 拉球, s. 35; cf. 加转弧圈球, s. 34.

拉前冲弧圈球 *lā qiánchōng húquānqiú*

Pociągnąć przyspieszonego topspina (topspin) – cf. 拉球, s. 35; cf. 前冲弧圈球, s. 36.

拉抽 *lāchōu*

Taktyka topspina i uderzenia (taktyka) – termin używany zamiennie z 拉攻, s. 35.

拉攻 *lāgōng*

Taktyka topspina i uderzenia (taktyka) – termin stosowany zamiennie z 拉抽, s. 35.

拉攻战术 *lāgōng zhànshù*

Taktyka topspina-kontrataku (taktyka) – taktyka wykorzystywana głównie przez zawodników atakujących przeciwko podcięciu (cf. 削球, s. 37). Polega na zagrywaniu rotacyjnego topspina i nadaniu piłce mocnej rotacji, aby bezpośrednio zdobyć punkt lub dostać łatwiejszą piłkę do kontrataku.

拉球 *lāqiú*

Topspin (topspin) – nadawanie piłce rotacji poprzez pocieranie raketką piłki stosunkowo długim ruchem. Takie zagranie najczęściej stosuje się przeciwko piłce z dolną rotacją (cf. 下旋, s. 37).

拉球技术 *lāqiú jìshù*

Techniki ataku topspinowego (topspin) – techniki ofensywne o dużej sile ataku. Charakteryzują się "ciągnięciem" piłki, czyli pocieraniem jej w taki sposób, aby nadać (najczęściej górną) rotację.

两面攻 *liǎngmiàngōng*

Atak z dwóch stron (atak) – naprzemienny atak zarówno ze strony forhendowej jak i bekhendowej.

连击 *liánjī*

Podwójne odbicie (inne) – podwójne odbicie piłki raketką lub ręką i raketką.

连续进攻 *liánxù jìngōng*

Kontynuacja ataku (atak) – wielokrotne powtarzanie zagrań ofensywnych, najczęściej po bloku przeciwnika lub kontrze.

猛击 *měngjī*

Silne uderzenie (atak) – zagranie mocniejsze od zwykłego uderzenia (cf. 猛扣, s. 36), ale słabsze niż zabicie (cf. 扣杀, s. 34).

慢搓 *màncuō*

Przebiecie wolne (przebiecie) – powolne pocieranie piłki podczas jej opadania. W tym zagraniu zakres ruchu jest

stosunkowo duży, ale prędkość mała. Często stosowane w kombinacji z szybkim pchnięciem (cf. 快搓, s. 34), aby zmienić rytm gry i zmylić przeciwnika.

猛扣 *měngkòu*

Uderzenie (atak) – zagranie słabsze od silnego uderzenia (cf. 猛击, s. 35) i zbiccia (cf. 扣杀, s. 34).

猛烈推挡 *měngliè tuīdǎng*

Blok agresywny (blok) – blok o dużej sile i prędkości.

逆旋转发球 *nìxuánzhuǎn fāqiú*

Serwis z odwrotną boczną rotacją, tzw. „wkręt” (serwis) – jeden z trudniejszych serwisów w tenisie stołowym, w którym piłka posiada odwrotną boczną rotację. Taka rotacja znacznie utrudnia przeciwnikowi zaatakowanie piłki, charakteryzującej się stosunkowo niską siłą inercji.

抛球 *pāoqiú*

Podrzucenie piłki (serwis) – odbywa się przed wprowadzeniem piłki do gry. Osoba serwująca może wykonać podrzut dopiero, kiedy piłka swobodnie leży na jej otwartej dłoni, jest powyżej poziomu stołu oraz poza linią końcową blatu. Aby serwis był poprawny, piłeczkę należy podrzucić na wysokość co najmniej 16 cm.

平抽球 *píngchōuqiú*

Półwolej (atak) – jedno z podstawowych zagrań ofensywnych, które polega na uderzeniu piłeczki otwartą raketką nad stołem.

平挡球 *píngdǎngqiú*

Blok płaski (blok) – jedno z podstawowych zagrań defensywnych. Prędkość i moc uderzenia jest stosunkowo mała, a ruch prosty.

前冲弧圈球 *qiánchōng húquānqiú*

Topspin silny (topspin) – silne zagranie topspinowe, w którym ruch jest bardziej zaakcentowany do przodu, a tor lotu jest niski.

全能型选手 *quánnéngxíng xuǎnshǒu*

Zawodnik wszechstronny (taktyka) – zawodnik posiadający umiejętność

zastosowania wszystkich technik, w zależności od sytuacji.

杀高球 *shāgāoqiú*

Zbicie loba (atak) – cf. 扣杀, s. 34; cf. 高球, s. 33.

上旋 *shàngxuán*

Rotacja górna (rotacja) – podkręcenie piłki, tak aby kierunek jej rotacji był zgodny z kierunkiem lotu.

台内挑打 *táinè tiāodǎ*

Flip (atak) – używane zamiennie z 快点, s. 34.

跳步 *tiàobù*

Praca nóg skokami (praca nóg) – ruch nóg, w którym zawodnik nie przesuwa stóp "ciągnąc" je po ziemi, a skacząc. Odrywa prawie równocześnie obydwie nogi, po czym ląduje także na obydwóch. Skoki mogą być małe lub duże w zależności jak daleko jest piłka i służą szybkiemu ustawianiu się do piłki.

推侧旋球 *tuīcè xuànrqiú*

Blok z boczną rotacją (blok) – cf. 侧旋球, s. 29.

推挡变线 *tuīdǎng biànxìàn*

Blok w różne miejsca (blok) – sposób blokowania, w którym duży nacisk kładziony jest na miejsce upadku piłki, tak aby nie skupiać jej odbić w jednym miejscu, a "rozrzucić" zagrania po całym stole.

推挡球技术 *tuīdǎngqiú jìshù*

Techniki bloku (blok) – te techniki wykorzystuje się najczęściej w odpowiedzi na ofensywne zagranie przeciwnika, dodając mały ruch w przód. Różnego rodzaju bloki są zagrywane najczęściej blisko stołu, szybkim, niezamaszystym ruchem oraz z dużą zmiennością miejsca upadku piłki.

推攻战术 *tuīgōng zhànshù*

Taktyka bloku i kontrataku (taktyka) – taktyka wykorzystująca głównie szybkość i siłę kontrataku forhendowego oraz

zmiennego bloku bekhendowego. Połączenie tych dwóch technik sprawia trudność przeciwnikowi szczególnie dlatego, że rytm gry jest zmienny, a zagrania różnorodne.

推下旋球 *tuīxià xuánqiú*

Blok z dolną rotacją (blok) – cf. 下旋, s. 37.

无遮挡发球 *wú zhēdǎng fāqiú*

Serwis niezastłaniany (serwis) – serwis, który od rozpoczęcia podrzutu do odbicia piłki jest widoczny dla przeciwnika. Musi być wykonywany znad stołu, zza linii końcowej, a piłka nie może być zastłaniana przez osobę serwującą żadną częścią ciała ani ubraniem.

削球 *xiāoqiú*

Podcięcie (przebiecie) – zagranie obronne za stołem, po ataku przeciwnika, ruchem nieco podobnym do przebicia. Jest to zagranie, w którym pociera się dolną część piłki, tak aby nadać jej wsteczną rotację. Jest ono stosowane jako środek ograniczający atak przeciwnika, ponieważ zaatakowanie takiej piłki jest znacznie trudniejsze niż zaatakowanie np. wolnego przebicia (cf. 慢搓, s. 35).

小碎步 *xiǎosuìbù*

Praca nóg małymi kroczkami (praca nóg) – małe kroki, które wykonuje się przed każdym zagranie, czasem używa się też nazwy „sprężynka”. Nawet jeśli pozycja ciała nie zmienia się znacząco, to służą one utrzymaniu środka ciężkości oraz zachowaniu rytmu uderzeń i zbalansowanej postawy gotowości po uderzeniu.

下旋 *xiàxuán*

Rotacja dolna (rotacja) – podkręcenie piłki, tak aby kierunek jej rotacji był przeciwny do kierunku lotu.

削中反攻战术 *xiū zhōng fǎngōng zhànshù*

Taktyka wcięcia i kontrataku (taktyka) – taktyka opierająca się na mocnym podcięciu, które utrudnia przeciwnikowi zagranie dobrego ataku, a następnie

kontrowaniu łatwiejszej piłki.

削功结合型运动员 *xiūgōng jiéhéxíng yùndòngyuán*

Zawodnik grający stylem podcięcie-kontratak (taktyka) – cf. 削球, s. 37; cf. 对攻, s. 30.

右侧上旋 *yòucè shàngxuán*

Rotacja górno-boczna nadawana z prawej strony (rotacja) – połączenie rotacji górnej (cf. 上旋, s. 36) z rotacją boczną nadawaną z prawej strony (cf. 右侧旋, s. 37).

右侧下旋 *yòucè xiàxuán*

Rotacja dolno-boczna nadawana z prawej strony (rotacja) – połączenie rotacji dolnej (cf. 下旋, s. 37) z rotacją boczną nadawaną z prawej strony (cf. 右侧旋, s. 37).

右侧旋 *yòucèxuán*

Rotacja boczna nadawana z prawej strony (rotacja) – podkręcenie piłki, tak aby obracała się wokół osi poziomej, w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara.

远攻 *yuǎngōng*

Atak daleko od stołu (atak) – atak wykonywany z półdystansu, wymaga większej siły.

远台防守 *yuǎntái fángshǒu*

Obrona w półdystansie (taktyka) – cf. 防守型打法, s. 31.

远台防守反攻 *yuǎntái fángshǒu fǎngōng*

Gra defensywna, daleko od stołu w połączeniu z kontratakiem (taktyka) – cf. 防守型打法, s. 31; cf. 反攻, s. 31.

正手挡球 *zhèngshǒu dǎngqiú*

Blok forhendowy (blok) – jest to najprostszą wersją bloku forhendowego – samo dostawienie rakiетки. Na najwyższym poziomie jest on stosowany najczęściej po bardzo silnym ataku przeciwnika.

正手对攻 *zhèngshǒu duìgōng*

Kontratak forhendowy (kontratak) – cf. 对攻, s. 30.

正手发左侧上旋球 *zhèngshǒu fà zuǒcè shàngxuánqiú*

Serwisy forhendowe z rotacją górnoboczną (serwis) – cf. 左侧上旋, s. 39. Serwy te zaliczają się do serwisów forhendowych bocznych, z których możliwie jak najbardziej podobnym ruchem należy grać serwy boczno-dolne i boczno-górne.

正手发左侧下旋球 *zhèngshǒu fà zuǒcè xiàxuánqiú*

Serwis forhendowy z rotacją dolnoboczną (serwis) – cf. 左侧下旋, s. 39. Serwy te zaliczają się do serwisów forhendowych bocznych, z których możliwie jak najbardziej podobnym ruchem należy grać serwy boczno-dolne i boczno-górne.

正手放高球 *zhèngshǒu fàng gāoqiú*

Zagranie loba forhendem (obrona) – cf. 放高球, s. 31.

正手反攻 *zhèngshǒu fǎngōng*

Kontratak forhendowy (kontratak) – cf. 反攻, s. 31.

正手发转与不转 *zhèngshǒu fāzhuǎn yǔ bùzhuǎn*

Serwis forhendowy dolny-pusty (serwis) – serwis wykonywany ze strony forhendowej z dolną rotacją lub bez możliwie jak najbardziej podobnym ruchem (cf. 发不转球, s. 30). Jego istotą jest naprzemienne zastosowanie, które ma na celu utrudnić przeciwnikowi przewidzenie rotacji piłki.

正手攻球 *zhèngshǒu gōngqiú*

Atak forhendowy (atak) – używany zamiennie z 正手进攻, s. 38.

正手弧圈球 *zhèngshǒu húquānqiú*

Topspin forhendowy (topspin) – cf. 弧圈球, s. 33.

正手进攻 *zhèngshǒu jìngōng*

Atak forhendowy (atak) – używany zamiennie z 正手攻球, s. 38. Jest to atak wykonywany blisko stołu w najwyższej fazie toru lotu piłki, z większą siłą.

正手击球 *zhèngshǒu jīqiú*

Uderzenie forhendowe (atak) – pojęcie, które obejmuje różne ofensywne zagrania forhendowe.

正手快拨 *zhèngshǒu kuàibō*

Forhendowe uderzenie kontrujące (kontratak) – jest to podstawowe forhendowe uderzenie kontrujące polegające na „pożyczeniu siły przeciwnika” (cf. 借力, s. 34), w Polsce jednak czasami stosuje się na to określenie „atak blisko stołu”.

正手快带 *zhèngshǒu kuàidài*

Kontrujące uderzenie forhendowe (kontratak) – cf. 快带, s. 34.

正手快点 *zhèngshǒu kuàidiǎn*

Flip forhendowy (atak) – cf. 快点, s. 34.

正手快攻 *zhèngshǒu kuàigōng*

Atak szybki forhendowy (atak) – cf. 快攻, s. 35.

正手快拉 *zhèngshǒu kuàilā*

Szybki topspin forhendowy (topspin) – cf. 快拉, s. 35.

正手拉侧旋弧圈球 *zhèngshǒu lā cèxuán húquānqiú*

Topspin forhendowy z boczną rotacją (topspin) – charakteryzuje się tym, że łuk lotu jest obrócony w bok, a piłka po odbiciu się na stronie przeciwnika mocno skręca.

正手连续攻球 *zhèngshǒu liánxù gōngqiú*

Kontynuacja ataku forhendowego (atak) – używany zamiennie z 正手连续进攻, s. 39.

正手连续进攻 *zhèngshǒu liánxù jìngōng*
Kontynuacja ataku forhendowego (atak) – cf. 连续进攻, s. 35. Używany zamiennie z 正手连续攻球, s. 38.

正手远攻 *zhèngshǒu yuǎngōng*
Atak forhendowy daleko od stołu (atak) – cf. 远攻, s. 37.

正手杀高球 *zhèngshǒu shā gāoqiú*
Zbicie loba forhendem (atak) – cf. 杀高球, s. 36.

正手削球 *zhèngshǒu xiāoqiú*
Podcięcie forhendowe (przebicie) – cf. 削球, s. 37.

正手中远台攻球 *zhèngshǒu zhōngyuǎntái gōngqiú*
Atak forhendowy w półdystansie i daleko za stołem (atak) – cf. 中远台攻球, s. 39.

中台正手攻球 *zhōngtái zhèngshǒu gōngqiú*
Atak forhendem ze środka stołu (atak) – cf. 正手攻球, s. 38.

中远台攻球 *zhōngyuǎntái gōngqiú*
Atak w półdystansie i daleko za stołem (atak) – atak, który jest wykonywany z dystansu. Do jego wykonania potrzebny jest szeroki zakres ruchu ręką, duża siła oraz szybka praca nóg.

左侧上旋 *zuǒcè shàngxuán*
Rotacja górno-boczna nadawana z lewej strony (rotacja) – połączenie rotacji górnej (cf. 上旋, s. 36) z rotacją boczną nadawaną z lewej strony (cf. 左侧旋, s. 39).

左侧下旋 *zuǒcè xiàxuán*
Rotacja dolno-boczna nadawana z lewej strony (rotacja) – połączenie rotacji dolnej (cf. 下旋, s. 37) z rotacją boczną nadawaną z lewej strony (cf. 左侧旋, s. 39).

左侧旋 *zuǒcè xuán*
Rotacja boczna nadawana z lewej strony (rotacja) – podkręcenie piłki, tak aby obracała się na osi poziomej, zgodnie

z kierunkiem ruchu wskazówek zegara.

左推右攻 *zuǒtuī yòugōng*
Kombinacja bloku bekhendowego z szybkim atakiem forhendowym (taktyka) – cf. 推挡球技术, s. 36; cf. 攻球技术, s. 33.

Podsumowanie

Chiny wyprzedzają resztę krajów nie tylko pod względem zdobytych tytułów, ale także na polu organizacji i jakości całego procesu szkolenia. Znacząco przyczynia się do tego duża ilość badań prowadzonych w kraju, ogromna liczba wysokiej jakości materiałów szkoleniowych oraz wielu wykształconych w tej dziedzinie, zaangażowanych trenerów.

Co więcej, tenis stołowy jest w Państwie Środka „sportem narodowym”, który nie tylko cieszy się znaczną popularnością, ale otrzymuje wsparcie ze strony rządu Chińskiej Republiki Ludowej. Niestety, zacięta rywalizacja i konkurencja sprawiają, że dla wielu dobrych zawodników z tego kraju nie ma miejsca w reprezentacji. Często decydują się oni na wyjazd do innego państwa, aby tam kontynuować karierę. Taka sytuacja jest pewnego rodzaju okazją dla reszty świata, która dzięki emigrującym sportowcom ma szansę bliżej poznać tajniki ich szkolenia oraz podnieść swój poziom gry. Aby współpraca ta była bardziej efektywna, warto jednak zapoznać się chociaż z podstawową chińską terminologią tenisa stołowego. Takie działanie może pozytywnie wpłynąć na szkolenie, ponieważ z pewnością zaowocuje ono poprawą kontaktów z Chińczykami, a w dalszym etapie częstszą współpracą i organizacją zgrupowań, szkoleń czy turniejów.

Autorka pracy, podobnie jak cytowani w rozdziale drugim trenerzy, uważa, że nauka oraz używanie chińskich pojęć będą miały także szereg innych pozytywnych aspektów, między innymi dostęp do większej ilości wyspecjalizowanych materiałów, a także podniesienie efektywności treningów. Powstanie chińsko-polskiego słownika terminologii tenisa stołowego może stać się pierwszym do tego krokiem.

Bibliografia

- Chen Xiaoyu 陈晓玉 [&] Yu Wenhai 于文海 [&] Sun Dejun 孙德军 2011 (red.). *Xuexiao xiaoxing qiulei de jingsai yu caipan (shang)* 学校小型球类的竞赛与裁判 (上) [współzawodnictwo i sędziowanie szkolnych sportów z małą piłką (część pierwsza)]. Shenyang 沈阳: Liaohai Chubanshe 辽海出版社.
- Feng Zhiyuan 冯志远 2010. *Jiao ni da pingpangqiu: xuesheng qiulei yundong xuexi shouce 4* 教你打乒乓球: 学生球类运动学习手册 4 [nauczanie gry w tenisa stołowego: Podręcznik do nauki sportów piłkowych 4]. Shenyang 沈阳: Liaohai Chubanshe 辽海出版社.
- Fidala, Marcin 2014. *Przepisy dla sędziów tenisa stołowego Międzynarodowej Federacji Tenisa Stołowego (ITTF) – edycja XV*. [online] Dostępny na: <https://pzts.pl/files/www/ogolne/20140808_sedziowie_przepisy.pdf> [25.03.2020.].
- Główny Urząd Statystyczny 2019. *Te sporty są w Polsce najpopularniejsze*. [online] Dostępny na: <<https://www.bankier.pl/wiadomosc/Najpopularniejsze-sporty-w-Polsce-Najchetniej-trenowana-pilka-nozna-7715481.html>> [27.05.2020.].
- Grycan, Jerzy 2007. *Integralny tenis stołowy jak sport może zmienić Twój świat na dużo lepsze miejsce do życia*. Kraków: Wydawnictwo J.Grycan.
- Grycan Jerzy 2008. *O chińskim tenisie stołowym (2)*, [online] Dostępny na: <<http://integralnytenisstolowy.com/articles/o-chińskim-tenisie-stolowym-2/>> [28.03.2020]
- Grycan Jerzy 2009. *O chińskim tenisie stołowym (3)*, [online] Dostępny na: <<http://integralnytenisstolowy.com/articles/o-chińskim-tenisie-stolowym-3/>> [28.03.2020]
- He Yang 何阳 (ed.) 2014. *Pingpangqiu Hanying Shuangyu Jiaocheng* 乒乓球汉英双语教程 [dwujęzyczny chińsko-angielski kurs tenisa stołowego]. Changsha 长沙: Zhongnan Daxue Chubanshe 中南大学出版社.
- Hudetz, Radivoj 2017. *The Evolution of the Table Tennis Ball and How Plastic Balls Will Change the Scene*. [online] Dostępny na: <<https://blog.tabletennis11.com/table-tennis-ball-evolution>> [05.05.2020.].
- International Table Tennis Federation 2019. *Past World Championships Results*. [online] Dostępny na: <<https://www.ittf.com/history/documents/past-world-championships-results/>> [04.05.2020.].
- Keh, Andrew [&] Quealy Kevin 2016. *Pingpangqiu qiujie de „zhongguo zhizao”: Dalu qiuyuan bianbu shijie* 乒乓球球界的“中国制造”大陆球员遍布世界 [pingpongowy projekt „wyprodukowano w Chinach”: gracze z Chin rozprzestrzenieni na całym świecie]. [online] Dostępny na: <<https://cn.nytimes.com/sports/20160818/at-least-44-table-tennis-players-in-rrio-are-chinese-born-six-play-for-china/>> [15.05.2020.].

- Kulczycki, Ryszard 1998. *Tenis stołowy w Polsce 1919-1989*. Gorzów Wielkopolski: SPIN.
- Letts, Greg 2018. *A Brief History of Table Tennis (Ping-Pong)*. [online] Dostępny na: <<https://www.liveabout.com/history-of-table-tennis-ping-pong-3173595>> [15.04.2020.].
- Lew, Christopher R. [&] Pak-wah Leung, Edwin 2013. *Historical Dictionary of the Chinese Civil War*. [e-book] USA: The Scarecrow Press. Dostępne na: <https://books.google.pl/books?id=8WYSAAAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=pl&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false> [12.05.2020.].
- Li Xiaolan 李小兰 [&] Wang Wei 王伟 2015. *Zuixin qiulei yundong guize yu caipanfa* 最新球类运动规则与裁判法 [najnowsze przepisy i zasady sędziowania sportów piłkowych]. [e-book] Pekin 北京: Xinhua Chubanshe 新华出版社. Dostępne na: Google Books <<https://books.google.pl/books?id=AuR0DwAAQBAJ&pg=PT4&lpg=PT4&dq=最新球类运动规则与裁判法&source=bl&ots=4q1737NzxQ&sig=ACfU3U1oS3Vj58INxWliWpj6Vn5AmCMxuA&hl=pl&sa=X&ved=2ahUKEwicuveyqbbpAhVypYsKHcRmAqYQ6AEwAXoECAkQAQ#v=onepage&q=最新球类运动规则与裁判法&f=false>> [10.05.2020.].
- Margraf, Mateusz 2012. *Tenis stołowy w Wielkopolsce w latach 1945 – 2011*. [nieopublikowana praca magisterska na wydziale historii UAM].
- Pingpangwang 乒乓网 2020. *Pingpangqiu zhipai fanshou huquanqiu jishu dongzuo yaoling yu xunlian fangfa* 乒乓球直拍反手弧圈球技术动作要领与训练方法 [podstawy i metody treningowe zagrania topspina bekhendowego stylem piórkowym w tenisie stołowym]. [online] Dostępny na: <<http://www.pingpangwang.com/forum.php?mod=viewthread&tid=286655&extra=&ordertype=1>> [05.04.2020.].
- Polska Agencja Prasowa 2013. *Rewolucja w Olimpijskiej Dyscyplinie*. [online] Dostępny na: <<https://www.przegladsportowy.pl/tenis-stolowy/tenis-stolowy-plastik-wypiera-celuloid/0k8tbk2>> [05.05.2020.].
- Polski Związek Tenisa Stołowego 2019. *Regulamin rozgrywek Polskiego Związku Tenisa stołowego sezon 2019/2020*. [online] Dostępny na: <https://www.pzts.pl/pliki/1920/dokumenty/regulamin_rozgrywek.pdf> [17.05.2020.].
- Polski Związek Tenisa stołowego *Początki i dalszy rozwój tenisa stołowego* [online] Dostępny na: <<https://www.pzts.pl/zwiazek/historia/>> [10.05.2020.].
- Renminwang 人民网 2019. *Ruhe pingpangqiu neng chengwei Zhongguo "guoqiu" ta you shi ruhe fazhan de?* 如何乒乓球能成为中国“国球”它又是如何发展的? [dlaczego tenis stołowy stał się sportem narodowym Chin i jak się rozwijał?]. [online] Dostępny na: <<https://sports.sina.cn/others/pingpang/2019-09-11/detail-iicezueu4980278.d.html>> [27.04.2020.].
- Shi Tao 石涛 2011. *Zhongmei "pingpang waijiao" beihou de gushi* 中美“乒乓外交”背后的故事 [historia chińsko-amerykańskie „pingpongowej dyplomacji”]. [online] Dostępny na: <<https://www.dw.com/zh/中美乒乓外交背后的故事/a-14989559>> [06.05.2020.].
- Sohu 搜狐 2016. *Pingpangqiu yundongyuan yingqiu zhihou, han de daodi shi sha?* Zhongyu youren shuo qingchule. 乒乓球运动员赢球之后喊的到底是啥? 终于有人说清楚了 [co krzyczą tenisiści stołowi po wygraniu piłki? W końcu ktoś to wyjaśnił]. [online] Dostępny na: <https://www.sohu.com/a/110394164_372695> [29.05.2020.].
- Wise, Virginia 2020. *A Brief History of Table Tennis*. [online] Dostępny na: <<https://pingpongpassion.com/table-tennis-history/>> [11.05.2020.].

- Xinlang meigu zonghe 新浪美股综合 2018. *Ai yu tong: Youku Tengxun Aiqiyi de qianshi yu jinsheng* 爱与痛: 优酷腾讯爱奇艺的前世与今生 [miłość i ból: przeszłość i teraźniejszość Youku, Tencent i iQiyi]. [online] Dostępny na: <<https://finance.sina.cn/usstock/mggd/2018-05-30/detail-ihcffhsv7520311.d.html?vt=4&pos=17>> [28.05.2020.].
- Xinlang Tiyu 新浪体育 2009. *Xin Zhongguo 60 nian tiyu huihuanglu (yi): quanmian fazhan de 50 niandai* 新中国 60 年体育辉煌路 (一): 全面发展的 50 年代 [60 lat wspaniałego sportu w nowych Chinach (1): wszechstronny rozwój lat 50.]. [online] Dostępny na: <<http://sports.sina.com.cn/o/2009-09-25/10554604339.shtml>> [26.05.2020.].
- Yu Weiya 于卫亚 (ed.) 2005. *"Wenhua Dageming" de shinian* "文化大革命"的十年 [10 lat „rewolucji kulturalnej”]. [online] Dostępny na: <http://www.gov.cn/test/2005-06/24/content_9300.htm> [14.05.2020.].
- Zhang Zhen 张振 2016. *Meimei fenxi Zhongguo pingpangqiu weihe zheme qiang: you 3 yi ren dou hui da* 美媒分析中国乒乓球为何这么强: 有 3 亿人都会打 [amerykańskie media analizują dlaczego Chińczycy tak dobrze grają w tenisa stołowego: mają 300 milionów ludzi którzy umieją grać]. [online] Dostępny na: <<http://2016.sohu.com/20160821/n465203325.shtml>> [07.05.2020.].
- Zhongguo Pingpangqiu Xiehui 中国乒乓球协会 2019. *Zhongguo pingpangqiudui fazahanshi* 中国乒乓球队发展史 [historia rozwoju chińskiej drużyny tenisa stołowego]. [online] Dostępny na: <<http://www.ctta.cn/zlk/2016/0728/122598.html>> [14.05.2020.].

Chińska terminologia tenisa stołowego i jej znaczenie dla rozwoju dyscypliny w Polsce (streszczenie)

Obecnie prawie każda, nawet nieznająca się na sporcie osoba bez wahania jako światowego lidera tenisa stołowego wskaże Chiny. Co sprawiło, że chińska dominacja w tej dziedzinie stała się tak oczywista i niepodważalna?

Na początku pracy autorka, opisując genezę i pierwsze lata historii rozwoju tytułowej dyscypliny na świecie, podkreśla, że to Europa zdobywała wówczas zdecydowaną większość najważniejszych tytułów, a w Azji sukcesy zaczęły być zauważalne dopiero po zakończeniu wojny domowej. Od tamtego momentu ewolucja tenisa stołowego w Państwie Środka zdecydowanie przyspieszyła. Duże zaangażowanie oraz znakomite szkolenie przynosiło coraz lepsze rezultaty, aż do czasów współczesnych, w których Chiny faktycznie stały się niedoścignionym dla innych krajów fenomenem. W pierwszym rozdziale pracy podjęto także próbę wyjaśnienia, jakie inne czynniki przyczyniły się do takiego stanu i dlaczego jest to niemożliwe w innych krajach. W drugiej części ukazano rolę chińczyków w kształtowaniu się tego sportu na świecie – przede wszystkim udział emigrujących zawodników oraz znaczenie rozbudowanej terminologii. Całość pracy zamyka słownik ukazujący niezwykle bogactwo chińskich pojęć związanych z tenisem stołowym i ich polskie odpowiedniki.

Z uwagi na pionierski charakter niniejszej pracy, autorka w dużej mierze opierała się na konsultacjach i rozmowach z doświadczonymi trenerami tenisa stołowego w Polsce.

Chinese table tennis terminology and its importance for the development of the sport in Poland (streszczenie w języku angielskim)

Currently, almost everyone, even those who are not keen on sports, without any hesitation will indicate China as the world table tennis leader. What made Chinese domination in this field so obvious and undeniable?

At the beginning of the work, the author describes the genesis and the first years of the development of the table tennis discipline in the world, emphasizes that it was Europe that won the vast majority of the most important titles. Asian successes began to be noticeable only after the end of the civil war in China. Since then, the evolution of table tennis in China has remarkably advanced. Great commitment and excellent training lead to excellent results. China has in fact become an unparalleled model – existing even today. In the first chapter you can also find out what other factors lead to this situation and why it is impossible in other countries. The second part shows the role of the Chinese in shaping this sport in the world - primarily the participation of emigrant players and the importance of extensive terminology. The whole work is completed with the dictionary showing the extraordinary richness of Chinese concepts related to table tennis and their Polish equivalents.

Due to the pioneering nature of the content, the author of the work largely relied on consultations and conversations with experienced Polish table tennis coaches.

中文乒乓球术语及其对波兰体育运动的重要性 (streszczenie w języku chińskim)

当前，几乎所有的人，即便那些对体育运动不感兴趣的人，都会肯定中国在乒乓球运动中占主导地位。中国乒乓球由此是一个值得探讨的话题。

本论文由三个主要章节组成。第一章节讲述了乒乓球的起源以及其最初发展过程。当时来自欧洲的选手欧洲获得了大部最重要的冠军项目。在亚洲呢，国共内战结束以后，中国人的成绩才开始引人注目。从此，中国乒乓球的发展加快了步伐。强烈的上进渴望和良好周到的培训带来了越来越好的成果。如今，中国具备了其他国家无法比拟的优势。第一章节中，作者还探讨中国成就的主要因素，并解释其他国家无法达到如此高水平的原因。第二章节讲述了中国人在世界体育上所发挥的作用，其中主要包括中国运动员移民国外的现象以及中文术语的重要性。第三章节包括乒乓球术语中波词典。

本论文弥补了这一方面研究的空白，除参考文献外，作者还大量咨询了波兰最优秀的乒乓球教练。